

Tęcza

ŻYTOMIERSZCZYZNY

WIERZYM W POKÓJ NA UKRAINIE

Słowo przewodniczącego Episkopatu Ukrainy arcybiskupa Mieczysława Mokrzyckiego z okazji Dnia Niepodległości

Czcigodni Bracia Kapłani i Osoby Życia Konsekrowanego! Umiłowani Bracia i Siostry!

Слово Голови Єпископату Ркц України архієпископа Мечислава Мокшицького 3 нагоди Дня Незалежності України

Шановні Брати священики та Особи Богосвяченого Життя! Улюблені Брати і Сестри!

Ewangelia dzisiaj ukazała rozpaczliwe, a zarazem pełne nadziei słowa św. Piotra: „Panie, do kogóż pójdziemy? Ty masz słowa życia wiecznego”. Apostoł nie wyobrażał sobie życia bez Chrystusa. Tylko w trwaniu przy Chrystusie widział sens dla swojego życia.

Powtarzamy te słowa za św. Piotrem, gdy pochylamy się nad losem Ukrainy, która w dniu jutrzejszym świętować będzie Dzień Niepodległości. Dwadzieścia cztery lata temu otworzyła się jej droga ku wolności. To wtedy ustalone zostały granice państwa, potwierdzone przez społeczność międzynarodową. Wydawało się wówczas, że integralność terytorialna i swoboda stanowienia o swej przyszłości, stały się gwarantem i symbolem niezależności.

Dzisiaj jesteśmy świadkami, jak kruchy jest pokój i granice terytorialne. Udowadniają to aneksja Krymu i tocząca się na wschodniej Ukrainie wojna. Jedność terytorialna została rozerwana, podzielone społeczeństwo przeżywa trwogę i niepokój. Gospodarka kraju chyli się ku upadkowi, rosną ceny, ubożeje społeczeństwo i do wielu rodzin bieda zajrzała już w oczy. Na cmentarzach przybywa grobów, nie tylko żołnierzy, ale i osób cywilnych, ofiar wojny niezrozumiałej dla nikogo. W szpitalach powracają do zdrowia ranni, często okaleczeni na całe życie. Pozostaną dla nas trwałym znakiem trudnych czasów, walki o suwerenność i integralność Ukrainy.

Wobec takich faktów, jutrzejsze święto Niepodległości, powinno być wołaniem całego narodu: „Panie, do kogóż pójdziemy?”. Wobec takich faktów, powinniśmy upaść na kolana i wołać: „Ty masz słowa życia wiecznego”. I w takim świecie pełnym niepokoju, to wiara powinna być naszą rękocią i zjednoczeniem wszystkich. To wiara powinna być przyczyną pokoju, gdyż stanęli naprzeciw siebie chrześcijanie, których powinna cechować miłość, a nie nienawiść.

Niech tam, na froncie, stojący naprzeciw siebie, nie widzą w drugim wroga, ale przyjaciela. Niech rządzący zatroszczą się o ład społeczny, pamiętając, że wybrani przez Naród, mają mu służyć z pełnym poświęceniem. Módlmy się również, abyśmy i my potrafili pracować i żyć dla dobra Ukrainy, w której żyjemy.

Wszystkim z serca błogosławie i łączę się z Wami w modlitwie: W imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego. Amen.

Mieczysław Mokrzycki
metropolita lwowski
przewodniczący Konferencji Episkopatu Ukrainy
Lwów, 20 sierpnia 2015 r.

Mieczysław Mokrzycki, metropolita lwowski
Мечислав Мокшицький, Митрополит Львівський

Євангеліє показує сповнені відчаєм, а одночасно і надії слова св. Петра: „Господи, до кого ж ми підемо? Ти ж бо маєш слова вічного життя”. Апостол не уявляє свого життя без Христа. Лише у перебуванні з Христом він бачив сенс свого існування.

Ми повторюємо ці слова за св. Петром, коли схиляємося над долею України, яка святкуватиме День Незалежності. Двадцять чотири роки тому вона стала на шлях свободи. Саме тоді були визначені кордони держави, які визнала міжнародна спільнота. Здавалося тоді, що територіальна

цілісність і свобода будувати своє майбутнє є гарантом і символом незалежності.

Сьогодні ми є свідками, крихкого миру і державних кордонів. Про це свідчить анексія Криму і триваюча війна на Східній Україні. Територіальна єдність порушена, поділене суспільство переживає тривогу і неспокій. Економіка країни занепадає, зростають ціни, зубожіють люди і до багатьох сімей вже заглянула біда. На кладовищах збільшується кількість могил, і не лише військових, але й цивільних – жертв війни. У лікарнях повертають до життя поранених. Вони залишаються для нас постійними свідками важких часів боротьби за суверенність і територіальну цілісність України. На кладовищах збільшується кількість могил, не лише військових, але й цивільних людей – жертв війни, для нікого незрозумілої. У лікарнях повертаються до здоров'я поранені, часто покалічені на все життя. Вони залишаються для нас тривалим знаком важких часів, боротьби за суверенність та інтегральність України.

Перед такими фактами свято Незалежності має стати благанням усього народу: „Господи, до кого ж ми підемо?” Ця дійсність спонукає нас стати на коліна і промовляти: „Ти ж бо маєш слова вічного життя”. І в такому неспокійному світі саме віра має бути запорукою нашого єднання. Віра повинна спонукати до миру, адже один проти одного стали християни, яких повинна об'єднувати любов, а не ненависть. Нехай там, на фронті, ті, що стоять один напроти одного побачать в іншому не ворога, тільки друга. Нехай уряд по-дбає про суспільний лад, пам'ятаючи, що вони, обрані Народом, мають йому служити з повною посвятою. Молімося також, щоб і ми вміли працювати для блага країни, в якій живемо. Всім з усього серця благословлю і єднаюся з Вами у молитві: В ім'я Отця і Сина і Святого Духа. Амінь.

Мечислав Мокшицький
Митрополит Львівський
Голова Конференції Єпископату України
Львів, 20 серпня 2015 р

Джерело: прес-служба Львівської дієцезії РКЦ

AKTUALNOŚCI

..... 2

WYDARZENIE

Odpust w Berdyczowie

Відпуст до Бердичева 3

PAMIĘTAMY O NICH

Cześć i pamięć Bohaterom!

Вічна пам'ять Героям! 5

KULTURA

Otwarcie muzeum Josepha Conrada w Berdyczowie

Відкриття музею Джозефа Конрада в Бердичеві 8

OŚWIATA

Wizyta nauczycieli języka polskiego z Ukrainy na KUL

Візит вчителів польської мови з України до Люблінського
католицького університету Івана Павла II 10

210 lat ukraińskiej surdopedagogiki

Українській сурдopedagogіці – 210 років 12

Życzymy miłości do języka ojczystego i ziemi,
szacunku do pracy i wiedzyБажаємо любити рідну мову і землю, поважати
працю та знання 13

RELIGIA

Ziemia Święta – korzenie naszej wiary

Свята Земля – коріння нашої віри 15

NASZE TRADYCJE

Obchodzimy razem Dzień Miasta

Святуємо разом День міста 16

NAUKA

Tradycja – współczesność pogranicza

Традиція – сучасність пограниччя 18

Na staż do Warszawy

На стаж до Варшави 19

Studentka z Żytomierza na konferencji naukowej w Wilnie

Студентка з Житомира – учасниця наукової
конференції у Вільнюсі 20

Szkoła Polonijnych Liderów

Школа полонійних лідерів 21

SPORT

Ponad 1000 zawodników uczestniczyło w XV Igrzyskach
PolonijnychБільше 1000 спортсменів взяло участь
у XV Полонійних іграх 22

ZWIEDZAMY POLSKĘ

Wszyscy Polacy to jedna rodzina

Всі поляки – одна родина 23

POLONICUS 2015 24

Lato z Polską w Krakowie

Літо з Польщею в Кракові 26

DZIEJE POLSKI

Kultura Polski Piastowskiej

Культура Польщі П'ястів 27

Tęcza Żytomierszczyzny
kwartalnik mniejszości polskiej**Założyciel i wydawca**

Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie

Kolegium Redakcyjne

mgr Wiktoria Laskowska-Szczur (redaktor naczelna)

mgr Jana Laskowska (redaktor)

ks. dk. dr Jacek Pawłowicz

ks. mgr lic. Jarosław Giżycki

prof. Wołodimir Jerszow

dr Iryna Kopoć

mgr Olena Staniszevska

Aleksiej Salej (grafik)

Zdjęcia z archiwum Żytomierskiego Obwodowego ZPU

Redakcja

ul. Teatralna 17/20, gab. 109-111

10013, Żytomierz, Ukraina

tel. +38 (097) 199 83 08

e-mail: zpuzytomierz@mail.ru

www.zozpu.zhitomir.net

Druk PP Melnik S. O., Żytomierz, ul. Puszczińska, 63**Nakład** 1000 szt.

Redakcja nie utożsamia się z poglądami autorów nadesłanych materiałów

Веселка Житомирщини
квартальник польської меншини**Засновник і видавець**

Житомирська обласна Спілка поляків України

Редакційна колегія

Вікторія Ляковська-Щур (головний редактор)

Яна Ляковська (редактор)

кс. dk. Яцек Павлович

кс. Ярослав Гіжицький

Володимир Ершов

Ірина Копоть

Олена Станішевська

Олексій Салей (верстка)

Фотографії з архіву Житомирської обласної СПУ

Редакція

вул. Театральна 17/20, каб. 109 – 111

10013, м. Житомир, Україна

tel. +38 (097) 199 83 08

e-mail: zpuzytomierz@mail.ru

www.zozpu.zhitomir.net

Друк ПП Мельник С. О., м. Житомир, вул. Пушкінська, 63**Тираж** 1000 прим.

Редакція може не поділяти думки авторів матеріалів

Projekt jest współfinansowany ze środków finansowych otrzymanych z Ministerstwa
Spraw Zagranicznych w ramach konkursu na realizację zadania «Współpraca z Polonią
i Polakami za granicą w 2015r.» za pośrednictwem Fundacji Wolność i DemokracjaСвідчення про державну реєстрацію друкованого засобу
масової інформації серії ЖТ № 96/473 Р від 24.03.2011

5 września w Bibliotece Obwodowej w Żytomierzu odbyło się spotkanie z rodzicami i dziećmi chcącymi uczyć się języka polskiego.

Podczas spotkania dzieci recytowały wiersze polskich poetów oraz zaprezentowały to, czego się nauczyły na lekcjach języka i kultury polskiej w poprzednich latach. Rodzice z zainteresowaniem wysłuchali informacji o możliwości studiów w Polsce. W bieżącym roku działalności Związku Polaków w Żytomierzu organizowane będą liczne imprezy, konkursy, wycieczki, koncerty oraz przeróżne spotkania okolicznościowe, w których będą mogli wziąć udział dzieci i dorośli z polskiej szkoły sobotnio-niedzielnej.

Prezes ŻOZPU Wiktoria Laskowska Szczur przywitała serdecznie wszystkich uczniów, rodziców i nauczycieli szkoły języka polskiego działającej przy polskiej organizacji.

– W szczególny sposób chciałabym powitać uczniów, którzy w tym roku szkolnym rozpoczynają naukę języka polskiego, tych najmłodszych. Jestem przekonana, że zawsze będziecie miło i ciepło mówić o czasie spędzonym w naszej szkole. Życzę wszystkim uczniom sukcesów, wspaniałych przyjaźni, rozwijania pasji i zainteresowań.

Wiktoria Laskowska Szczur zwróciła się także do rodziców, życząc im, aby osiągnięcia dzieci były dla nich nieustającym powodem do dumy.

Na zakończenie prezes skierowała słowa zachęty do nauczycieli, wyrażając nadzieję, że ich praca będzie im przynosiła satysfakcję i że nie zabraknie im wytrwałości i wyrozumiałości.

10 września w Żytomierzu odbyło się spotkanie konsula generalnego RP w Winnicy Tomasza Olejniczaka z prezesami organizacji polskich w obwodzie żytomierskim. Celem spotkania było zapoznanie się z działalnością oraz współpracą Konsulatu RP z organizacjami. Omówiono również sprawy związane z organizacją różnych imprez polonijnych, a w szczególności Dni Kultury Polskiej w Żytomierzu. Podjęto problem otrzymania Karty Polaka i wiz. Spotkanie odbywało się w życzliwej i miłej atmosferze. W spotkaniu wzięła udział p.o. prezydenta Żytomierza Lubow Cymbaluk.

Salezianie obchodzą w tym roku jubileusz 200-lecia urodzin swojego założyciela – św. Jana Bosko. Z tej okazji 16 sierpnia w Korostyszowie parafia katolicka prowadzona przez księży salezjanów zorganizowała spotkanie świąteczne. Okolicznościową mszę św. odprawił ks. Witalij Beszkurj, kanclerz diecezji kijowsko-żytomierskiej.

Spotkanie konsula generalnego RP w Winnicy Tomasza Olejniczaka z prezesami organizacji polskich w obwodzie Żytomierskim
Зустріч Генерального консула РП у Вінниці Томаша Олейнічака з головами польських організацій у Житомирській області

Po mszy św. dzieci i młodzież spotkały się ze znanym polskim iluzjonistą Igozem Magiczewskim, gdyż właśnie św. Jan Bosko jest patronem młodzieży, opiekunem dzieci, a jednocześnie patronem iluzjonistów.

Szczątki 35 bohaterów walczących o wolną Polskę, a zamordowanych przez władze komunistyczne w mokatowskim więzieniu zostały pochowane na „Łączce” Cmentarzu Wojskowemu na Powązkach w Warszawie. Msza żałobna, która rozpoczęła uroczystości pogrzebowe, została odprawiona na placu Piłsudskiego. Przy ołtarzu wystawiono 35 trumien ze szczątkami ofiar, w tym pięć udekorowanych wstęgami Orderu Virtuti Militari.

W uroczystościach wzięli udział przedstawiciele najwyższych władz państwowych. Premier Ewa Kopacz mówiła na Powązkach, że „Żołnierze Wyklęci byli jednym z ogniw w łańcuchu pokoleń, które walczyły o niepodległą Polskę w minionym stuleciu”. – Dzisiaj dokładamy starań, by wnikać w losy każdej z ofiar. By, jeśli tylko będzie to możliwe, nikt nie pozostał bezimienny. By komunistyczny terror z lat 1945-1956 nazwać, udokumentować i opisać ku przestrodze przyszłych pokoleń. By pamiętać i oddać hołd bohaterom. Dlatego tu jesteśmy – dodała.

Odnalezienie i zidentyfikowanie Żołnierzy Wyklętych było możliwe dzięki wspólnemu projektowi Instytutu Pamięi Narodowej, Rady Ochrony Pamięci Walk

i Męczeństwa oraz Ministerstwa Sprawiedliwości „Poszukiwania nieznanych miejsc pochówku ofiar terroru komunistycznego 1944-1956”. Od początku pracami poszukiwawczymi kieruje prof. Krzysztof Szwa-grzyk.

Prace archeologiczno-ekshumacyjne w kwaterze „Ł” na cmentarzu powązkowskim rozpoczęto latem 2012 roku. Do dziś ekshumowano w tym miejscu szczątki 198 osób. We wrześniu 2012 roku IPN razem z Pomorskim Uniwersytetem Medycznym w Szczecinie utworzył Polską Bazę Genetyczną Ofiar Totalitaryzmów. Do tej pory udało się zidentyfikować 40 osób, których szczątki odnaleziono na Cmentarzu Wojskowym na Powązkach. ipn.gov.pl

W kościele pw.św.Jana z Dukli w Żytomierzu J.E. biskup senior Jan Purwiński uroczystie poświęcił dzwony. Biskup celebrował liturgię mszy świętej, wygłosił homilię. Obecny był biskup Izjasław z tzw. Patriarchatu Kijowskiego. Na uroczystość przybyła delegacja z Włoch, z parafii, która była głównym sponsorem dzwonów. Cztery dzwony odlane zostały w Przemyślu w ludwisarni Felczyńskich. Każdy z nich otrzymał osobne imię zgodnie z prądowną tradycją. Wśród zaproszonych gości przybyła na święto Lubow Cymbaluk, p.o. prezydenta Żytomierza, oraz Genadij Zubko, wicepremier Ukrainy. Po mszy świętej katolicy z Włoch podarowali parafii św. Jana z Dukli piękny kielich, zrobiony przez włoskich artystów.

Opracowanie redakcji

Odpust w Berdyczowie

Tysiące pielgrzymów przybyło 19 lipca 2015 do Sanktuarium Matki Bożej Szkaplerznej w Berdyczowie na uroczystości odpustowe. Kustoszami sanktuarium są oo. karmelici. W szczególny sposób opiekują się cudowną kopią ikony Matki Bożej Śnieżnej, ukoronowaną (powtórnie) papieskimi koronami w 1998 roku. W tym świątecznym dniu przed Sanktuarium został odsłonięty i poświęcony pomnik św. Jana Pawła II.

W uroczystej mszy św. wzięli udział dostojni goście z zagranicy, wśród nich o. Miguel Marquez Calle OCD, przełożony prowincji Iberyjskiej (Hiszpania) Zakonu Karmelitów Bosych.

Liturgii przewodniczył arcybiskup Zbigniew Stankiewicz z Rygi (Łotwa). Razem z nim mszę odprawiali: arcybiskup kijowsko-żytomierski Piotr Malczuk, bp Jan Purwiński, ordynariusze: kamieniecko-podolski bp Leon Dubrawski, łucki bp Witalij Skomarowski, charkowsko-zaporoski bp Stanisław Szyrokoradiuk, odessko-symferopolski bp Bronisław Bernacki i biskup pomocniczy z Kamieńca-Podolskiego – Radosław Zmitrowicz wraz z licznymi kapłanami.

Po błogosławieństwie udzielonym przez arcybiskupa metropolitę lwowskiego, Mieczysława Mokrzyckiego honorową misję poświęcenia pomnika powierzono biskupowi seniorowi Janowi Purwińskiemu. Biskup Jan zwrócił uwagę na szczególną relację pomiędzy Ojcem Świętym i sanktuarium. To właśnie Jan Paweł II w marcu 1997 pozwolił na dokonanie koronacji ikony Matki Bożej Berdyczowskiej, a kilka miesięcy później osobiście poświęcił obraz. Cztery lata po tym wydarzeniu papież Jan Paweł II ponownie modlił się przed ikoną Matki Bożej

Відпуст у Бердичеві

Тисячі паломників 19 липня 2015 р. прибули до санктварію Матері Божої Святого Скапулярію в Бердичеві на відпустові урочистості. Санктварієм опікуються отці кармеліти. Вони особливу увагу приділяють збереженню чудотворної копії ікони Матері Божої Сніжної, яку (повторно) коронували папськими коронами в 1998 році. У цей святковий день перед Санктварієм був відкритий і освячений пам'ятник святому Яну Павлу II.

На урочисту Месу приїхали почесні гості з-за кордону, серед них о. Маркес Кальє OCD, настоятель Іберійської провінції Ордену Босих Кармелітів з Іспанії.

Відпустову Службу Божу очолив архієпископ Ризький Збігнєв Станкевич. Разом з ним співслужили Львівський митрополит архієпископ Мечислав Мокшицький, ординарій Києво-Житомирської дієцезії архієпископ Петро Мальчук, єпископ Ян Пурвінський, ординарій Кам'янець-Подільської дієцезії владика Леон Дубравський, ординарій Луцької дієцезії єпископ Віталій Скомаровський, Харківсько-Запорізький ординарій Станіслав Широкарадук, Одесько-Сімферопольський єпископ Броніслав Бернацький, єпископ-помічник Кам'янець-Подільської дієцезії Радослав Змітрович та численні священики.

Після благословення усіх присутніх Архієпископом-Митрополитом Львівським Мечиславом Мокшицьким почесну місію освячення виконав єпископ Києво-Житомирської дієцезії Ян Пурвінський. Єпископ Ян звернув увагу на особливий зв'язок між Святішим та бердичівським Санктварієм. Адже саме Ян Павло II у березні 1997 року дозволив коро-

Berdyczowskiej, kiedy przebywał z wizytą na Ukrainie. Biskup podziękował papieżowi za jego opiekę nad Kościołem, diecezjami, kapłanami, zakonnikami i nad każdym wierzącym. Podziękował za jego nauczanie i osobisty przykład życia.

– Dzięki staraniom Ojca Świętego – zaznaczył bp Jan Purwiński – ludzie mogą się wspólnie oddawać modlitwie, a prawda i miłość odnosi zwycięstwo nad przemocą, kłamstwem i nienawiścią.

Podczas kazania arcybiskup Rygi mówił o tym, że człowiek składa się niejako z trzech wymiarów. Pierwszy z nich – to potrzeby fizyczne, drugi – relacje z ludźmi, trzeci – idzie w stronę rozmowy z Bogiem.

– Gdy nie pojmujemy, że bez Boga nie możemy być naprawdę szczęśliwi, to wtedy zaczynamy szukać pociechy w dwóch innych wymiarach i wpadamy w grzech. Należy pamiętać, że jesteśmy dziećmi Bożymi. Bóg kocha nas bezgranicznie i troszczy się o nas – zaznaczył abp Zbigniew Stankiewicz.

W kazaniu metropolita ryski dotknął również tematu ideologii gender. Hierarcha zauważył, że Ukraina obecnie idzie w kierunku Zachodu, ale nie można zapomnieć, że tam oprócz dobra istnieje także zło. I właśnie takim złem jest ideologia gender. Przejawia się w tym, że człowieka uważa za zdolnego samemu wybrać sobie pleć. Jednakże ta ideologia sama w sobie stanowi grzech przeciw Stwórcy, ponieważ nie przyjmuje tego, co On nam dał.

– Ideologia o podobnym charakterze wlewana jest różnymi kanałami. I ja proszę was o mądrość, o niepoddawanie się naciskom, a przyjmowanie tego, co jest dobre. Natomiast to, co jest złe należy odrzucać – wzywał bp Zbigniew Stankiewicz.

Do pielgrzymów zwrócił się także o. Marques Kalle OCD, prowincjał Iberyjskiej Prowincji Zakonu Karmelitańskiego: „Przyjechałem z Hiszpanii, aby być tutaj z wami. Ludzie w Hiszpanii śledzą rozwój wypadków na Ukrainie i martwią się razem z wami. My nieustannie modlimy się za Ukrainę. Wracając do domu, wezmę ze sobą cząstkę Ukrainy.”

Po mszy św. proboszcz parafii berdyczowskiej – o. Rafał Myszkowski OCD zaprosił wszystkich uczestników uroczystości, by za rok znów zbrali się razem w domu Matki.

Tekst: portal internetowy „Credo”

W uroczystej mszy św. wzięli udział dostojni goście, biskupi katolicy na Ukrainie
В урочистій Месі взяли участь поважні гості, католицькі єпископи України

nuвати ikonu Materі Bożej Святого Скапулярія, а через кілька місяців особисто освятив ikonu. Через чотири роки Папа Ян Павло II знову молився перед іконою Бердичівської Божої Materі, перебуваючи з візитом в Україні. Єпископ подякував Яну Павлу II за його опіку над церквою, дієцезіями, священством, монахами та над кожним віруючим, подякував за його вчення та за власний життєвий приклад.

– Завдяки зусиллям Святішого Отця, – зазначив Ян Пурвінський, – сьогодні люди разом можуть віддаватися молитві, а правда й гідність перемагають насильство, брехню та ненависть.

На проповіді архієпископ Ризький Збігнєв Станкевич мовив про те, що людина складається з трьох вимірів: тіла, душі і духа. Перший вимір – це фізичні потреби, другий – спілкування з людьми, третій – розмова із Богом.

– Коли ми не розуміємо, що без Бога не можемо бути щасливими по-справжньому, тоді починаємо шукати втішення у двох інших вимірах, впадаючи в гріхи. Потрібно пам'ятати, що ми діти Божі, Він нас неймовірно любить і піклується про нас, – зазначив Збігнєв Станкевич.

Підчас проповіді Його Преосвященство Збігнєв також розкрив питання гендерної політики. Владика зазначив, що Україна зараз рухається в напрямку Заходу, але потрібно пам'ятати, що там, крім доброго, є і погане. І от таким поганим є гендерна політика. Гендер говорить, що людина може сама вибрати собі стать. Але ця ідеологія є гріхом проти Творця, бо не приймає того, що Він нам дав.

– Такого штибу ідеологія нав'язується різними каналами, і я вас хочу закликати бути мудrimi, не піддаватися тиску і приймати те, що є добрим, а те, що є злим, відкидати, – закликав владика Збігнєв.

До паломників звернувся о.Маркес Кальє OCD, настоятель Іберійської провінції Ордену Босих Кармелітів: «Я приїхав з Іспанії, щоб бути тут з вами. Люди в Іспанії слідкують за ситуацією в Україні і співпереживають разом із вами. Ми постійно молимося за Україну. Повертаючись додому, я привезу в серці частинку України».

Після Святої Меси настоятель бердичівської парафії о. Рафаїл Мишковський OCD запросив усіх учасників урочистостей зібратись разом в наступному році.

На підставі матеріалу з CREDO

Оо. кармеліти в щeгoгoлньoй спoсoб oпeкyют'я cудoвнa кoп'я ікoнy Мaтeрi Бoжeй Снiжнeй
Отці кармеліти особливу увагу приділяють збереженню чудотворної копії ікони Матері Божої Сніжної

Konsul generalny RP w Winnicy Tomasz Olejniczak razem z prezes Sławuckiego Oddziału Związku Polaków na Ukrainie Marią Kowalczyk złożyli hołd poległym Bohaterom powstania styczniowego
Генеральний консул РП у Вінниці Томаш Олейнічак разом з головою Славутського відділення Спілки поляків України Марією Ковальчук віддали шану героям загиблим героям січневого повстання

Cześć i pamięć Bohaterom! Вічна пам'ять Героям!

30 sierpnia w okolicach Sławuty, nieopodal wsi Mińkowce w obwodzie chmielnickim, dokonano odsłonięcia pomnika powstańców styczniowych i ich dowódcy Władysława Ciechońskiego. Powstańcy, którzy przybyli tutaj z Wołynia, polegli w bitwie z oddziałami rosyjskimi 22 maja 1863 roku. Niestety, dotąd nie odnaleziono dokładnego miejsca pochówku bojowników walczących o wolność swojego narodu.

Uroczystości rozpoczęły się mszą świętą w kościele św. Doroty.

Echa powstania styczniowego

W auli Sławuckiego Domu Kultury odbyła się Międzynarodowa Konferencja Historyczna „Echa powstania styczniowego na Podolu i Wołyniu (1863-1864)”. Organizatorami tej swoistej lekcji patriotyzmu były: Fundacja Wolność i Demokracja oraz Stowarzyszenie Polonijne „Kresowiaczy” wraz ze Sławuckim Oddziałem Związku Polaków na Ukrainie.

– Dzisiejsze spotkanie ma charakter symboliczny. Otóż, wydarzenia sprzed 150 lat wiążą nas ze współczesnością. Tak jak naród ukraiński ceni tych, którzy obecnie bronią niezawisłości, tak i my, przedstawiciele polskiej mniejszości narodowej na Ukrainie, pragniemy uszanować pamięć naszych przodków – mówiła na początku konferencji Maria Kowalczyk, prezes Oddziału ZPU w Sławucie.

W swoim wystąpieniu wykładowca Uniwersytetu Warszawskiego pułkownik Tadeusz Krząstek zwrócił uwagę obecnych na ważne postacie powstania styczniowego, np. Edmunda Różyckiego, który był jednym z przywódców oddziałów powstańczych. Juliusz Bilecki, leśnik z nadleśnictwa chutorskiego, w którego rodzinie informację o bitwie powstańców z Moskalami przekazywano z dziada pradziada, opowiedział o tym, jak w oparciu

30 серпня під Славутю недалеко села Миньківці Хмельницької області відбулося відкриття пам'ятнику січневим повстанцям і їхньому командуючому Владиславу Цехонському. Повстанці, які з'їхались з усієї Волині, полягли тут в битві з російськими військами 22 травня 1863 року. На жаль, місце захоронення борців за свободу досі не знайдене.

Урочисті заходи попередила свята меса в костелі святої Дороти.

Ехо січневого повстання

У приміщенні Славутського міського Палацу культури відбулася Міжнародна історична конференція «Ехо січневого повстання на Поділлі та Волині (1863 – 1864)». Організаторами цієї лекції патріотизму були фундація «Свобода і демократія», польське товариство «Кресов'яці» та Славутське відділення Спілки поляків України.

– Сьогоднішня зустріч має символічний характер. Адже події 150-літньої давнини пов'язують нас з сучасними подіями. Як український народ вшановує тих, хто зараз захищає нашу незалежність, так і ми, представники польської меншини на Україні, прагнемо вшанувати пам'ять наших прадідів – мовила на початку конференції Марія Ковальчук, голова Відділення СПУ в Славуті.

Підчас свого виступу на конференції викладач Варшавського університету полковник Тадеуш Кшонтек звернув увагу присутніх на важливіх постатей січневого повстання, наприклад, Едмунда Ружицького – одного з очільників

o opowiadania krewnych znalazł i pokazał miejsce potyczki w uroczysku „Glinniki” oraz miejsce obozowania oddziałów powstańczych.

Członek Zarządu Fundacji Wolność i Demokracja, historyk Robert Czyżewski podkreślił, że na najwyższym, najważniejszym poziomie, a mianowicie na poziomie politycznym, naród jednoczy pamięć o przeszłości. Polacy i Ukraińcy teraz, tak jak w przeszłości, są sobie wzajemnie potrzebni. Dlatego należy podkreślać w naszej historii to, co nas łączy.

– Powstanie styczniowe to wielka lekcja współpracy Polski i Ukrainy – zaznaczył Robert Czyżewski. – Cieszy mnie to, że na Ukrainie nazywają je polskim powstaniem. Tymczasem warto pamiętać, że co trzeci powstańca był Ukraińcem. Takie prace powinny być kontynuowane. Jest to jak album rodzinny, który przechowujemy, aby pokazać innym swoją rodzinę.

Krajoznawca ze Sławuty Petro Naduwanyj szczegółowo przedstawił przebieg bitwy.

– Na oblężonych powstańców syłał się grad zabójczych kul. Zaciekle walki toczyły się kilka godzin. Kapelan ks. Tarkowski z krzyżem w ręku i dowódca kosynierów Stefan Kraszewski z szablą w dłoni poprowadzili towarzyszy broni na wroga. Moskale zaczęli się wahać i ścigali zewsząd pomoc. W tym samym czasie kawaleria pod dowództwem kpt. Klukowskiego śmiało i bez strat wyrwała się z oblężenia. Jednakże jednoczesna heroiczna śmierć Tarkowskiego i Kraszewskiego wzbudziła wśród powstańców panikę. Zaczęli odwrót. Tylko dzięki osobistej odwadze i determinacji Chranieckiemu i Ciechońskiemu udało się zebrać wokół siebie część oddziału i ocalić od pogromu. Jedynie stu powstańców pod dowództwem Leona Grünbauma wyrwało się z okrążenia i dotarło do Ostroga.

Prezes SP „Kresowiaczy” na zakończenie konferencji udzie-

powstańskich zagonów. Юлій Білейцький, лісник Хутірського лісництва, розповів, посилаючись на розповіді рідних, як знайшов і показав місця розташування табору повстанців і бойових дій в урочищі «Глинники».

Секретар фондації «Свобода і демократія», історик Роберт Чижевський підкреслив, що на найвищому, найважливішому рівні, а саме на рівні політичному народ об'єднує спільна пам'ять про минуле. Поляки та українці зараз, як і колись, один одному дуже потрібні. Тому необхідно шукати в нашій історії те, що нас об'єднує.

– Січневе повстання – це важливий приклад співпраці Польщі та України, – зазначив Роберт Чижевський. – Мені приємно, що в Україні його називають польським повстанням. В той самий час не варто забувати, що третю частину його учасників складали українці. Такі роботи повинні мати своє продовження. Це як родинний альбом, який збираємо, щоб показувати іншим свою родину.

Краєзнавець зі Славути Петро Надуваній у своєму виступі детально представив перебіг битви.

– По оточеним повстанцям вівся вбивчий вогонь. Запеклий бій тривав кілька годин. Капелан ксьондз Тарковський із хрестом в руках та командир косинерів Крашевський із шаблею повели побратимів на ворога. Московити почали вагатися і стягувати допомогу з інших точок. У цей час кавалерія під командуванням сміливого Ключовського без втрат прорвалася з оточення. Та одночасна героїчна смерть Тарковського і Крашевського викликала паніку серед повстанців і вони почали відходити. Лише особистою відвагою та рішучістю Хранецький і Цехоньський змогли

Учасники oraz organizatorzy Międzynarodowej Konferencji Historycznej „Echo powstania styczniowego na Podolu i Wołyniu (1863-1864)”
Учасники та організатори Міжнародної історичної конференції «Ехо січневого повстання на Поділлі та Волині (1863 – 1864)»

lił głosu dostojnym gościom. Ze słowami wdzięczności zwrócili się do obecnych konsul generalny RP w Winnicy Tomasz Olejniczak, burmistrz Sławuty Wasyl Sydor i zastępca przewodniczącego Chmielnickiej Rady Obwodowej Wiktor Adamski.

Przewodnią ideą spotkania była nadzieja na to, że w następnych latach do Mińkowiec przyjadą ci, którym zależy na zachowaniu pamięci o powstańcach. Oby ta pamięć żyła w sercach potomnych.

Odślonięcie pomnika powstańców styczniowych

Konsul generalny RP w Winnicy Tomasz Olejniczak złożył hołd poległym bohaterom, uroczystie odsłaniając pamiątkowy znak na miejscu bitwy. Razem z nim cześć poległym oddali: konsul Wojciech Mrozowski, prezes Fundacji Wolność i Demokracja, poseł na Sejm RP Michał Dworczyk, członek Zarządu Fundacji WiD Robert Czyżewski, wykładowca Uniwersytetu Warszawskiego pułkownik Tadeusz Krząstek, prezes Chmielnickiego Oddziału Związku Polaków Franciszek Miciński, prezes Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie Wiktoria Łaskowska-Szczur, prezes Stowarzyszenia Polonijnego „Kresowiaci” Jerzy Wójcicki, prezes Sławuckiego Oddziału Związku

Przy pomniku recytowane były wiersze, śpiewano pieśni patriotyczne ku czci powstańców

Біля пам'ятника читали вірші, співали пісню на честь Повстанців

Polaków na Ukrainie Maria Kowalczuk, duchowieństwo oraz wszyscy, którym droga jest pamięć o tych tragicznych wydarzeniach. Ks. Jan Szańca poświęcił krzyż, a obecni pomodlili się za dusze powstańców. Cześć ich pamięci!

Jana Laskowska

згуртувати коло себе частину відділу і врятувати його від погрому. Майже 100 повстанцям на чолі з Леоном Грунбаумом вдалося вирватися з оточення і дійти до Острога.

Голова товариства «Кресов'яці» підсумував конференцію та надав слово почесним гостям. Зі словами подяки і задуми до присутніх звернулись Генеральний konsul Республіки Польща у Вінниці Томаш Олейнічак, міський голова Славуті Василь Сидір і заступник Хмельницької облради Віктор Адамський. Провідною думкою зустрічі залишилась надія, що в наступні роки до Миньківців приїжджатимуть небайдужі, а пам'ять про повстанців житиме в серцях поколінь.

Відкриття пам'ятнику січневим повстанцям

Віддали шану героям та урочисто відкрили пам'ятний знак на місці битви Генеральний konsul РП у Вінниці Томаш Олейнічак, konsul Войцех Мрозовський, голова фундації «Свобода і демократія», депутат Варшавської міської ради Міхал Дворчик, професори Варшавського університету Роберт Чижевський, Ян Маліцький та Рафал Дзіцьовський, голова Хмельницького відділення Спілки поляків Франц Міцинський, голова ЖОСПУ Вікторія Ляковська-Щур, голова польського товариства «Кресов'яці» Юрій Вуйчицький, голова Славутського відділення Спілки поляків України Марія Ковальчук, духовенство та всі небайдужі до тих трагічних подій. Кс. Ян Шаньця освятив хрест, і присутні разом помолились за душі повстанців. Світла їм пам'ять.

Яна Ляковська

Otwarcie muzeum Josepha Conrada

28 czerwca w Berdyczowie zostało otwarte muzeum Josepha Conrada Korzeniowskiego, jednego z największych pisarzy przełomu XIX i XX wieku, piszącego w języku angielskim, syna na ziemi żytomierskiej. Muzeum powstało z inicjatywy profesora Zdzisława Najdera, zostało sfinansowane przez polskie Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego i Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza w Warszawie, przy poparciu władz miasta Berdyczowa oraz Ministerstwa Kultury i Sportu Ukrainy, a także przy współpracy z Konsulatem Generalnym RP w Winnicy i licznych osób i instytucji z Polski, Ukrainy i nawet ze Stanów Zjednoczonych.

Muzeum Josepha Conrada-Korzeniowskiego w Berdyczowie zostało otwarte w pomieszczeniach klasztoru ojców karmelitów bosych, opiekunów narodowego sanktuarium Matki Bożej Berdyczowskiej.

Punktualnie o 10.30 w piękny czerwcowy poranek przed klasztorem ojców Karmelitów zebrało się niemałe grono distinguished gości z Ukrainy i Polski. W przemówieniach słysząc było nutę radości (i wdzięczności Bogu za znak dobrej pogody) z powodu otwarcia muzeum wielkiego pisarza. Józef Teodor Konrad Korzeniowski urodził się na wsi nieopodal Berdyczowa, natomiast ochrzczony został w Żytomierzu. Metryka się zachowała i jest prezentowana w ekspozycji muzealnej. Wcześniej osierocony przez rodziców, polskich patriotów, zaangażowanych w czyn powstańczy, wychowywany był przez wujka Tadeusza Bobrowskiego (którego cenne pamiętniki można znaleźć w Internecie). W wieku 16 lat młody Józef, zaciągnął się na statek, i to było jego pierwsze spotkanie z morzem, które później stało się niejako symbolem jego twórczości. Wyemigrował do Ameryki i tam zdobył niemałą popularność, pisząc po angielsku pod pseudonimem Joseph Conrad. O jego wielkości z uznaniem wypowiadali się tacy znakomici pisarze, jak Tomasz Mann. Postać Korzeniowskiego czerpie z bogactwa kulturowego ziemi, na której się urodził. Stąd bowiem, z dawnych Kresów, pochodzą wybitni Polacy, pisarze, poeci, wieszczę narodowi.

Ludzie takiego światowego formatu, jak Józef Korzeniowski, powinni mieć zawsze otwarte drzwi dla propagowania idei braterstwa, wolności, patriotyzmu, a także umiłowania ojczyzny i pracy. W wystą-

Uroczyste otwarcie muzeum
Церемонія відкриття музею

Joseph Conrad Korzeniowski
Джозеф Конрад Коженівський

pieniu ministra kultury Igora Lichowego zabrzmiała również nuta smutku, mająca swoje źródło w wydarzeniach na wscho-

dzie kraju, które wstrząsają całym społeczeństwem Ukrainy. Wojna prowadzona przez wroga z północy i – co gorsza – przez zdrajców idei narodowej, pochłania kwiat ukraińskiego narodu. Żytomierzanie zasłużyli się w walkach o utrzymanie wolności swoją determinacją i odwagą. Wspomniano bohaterów 95 Brygady Aeromobilnej i innych oddziałów. „Gdyby nie było ich ofiarnej, bohaterskiej służby, – powiedział minister – nie mielibyśmy dzisiaj spokojnego nieba nad naszymi głowami”.

Ojciec Piotr Hewelt OCD, spiritus movens otwarcia muzeum, zwrócił uwagę na to, jak w praktyce wysoka kultura i literatura przekładają się na konkretne dzieła miłości i miłosierdzia. Na piętrze nad muzeum już od dwóch lat działa Centrum Charytatywne „Karmel”, w którym swoją przyszań znajdują dzieci z upośledzeniem umysłowym, działa świetlica dla biednych dzieci z wielodzietnych rodzin, a także prowadzone są lekcje języka angielskiego i polskiego. Ojciec Piotr podziękował również budowlanom, którzy wiele miesięcy pracowali nad tym, aby stare pomieszczenia klasztorne wyremontować i przystosować do nowych potrzeb.

w Berdyczowie

Wśród przemawiających głos zabrał również minister z Polski, podkreślając rolę profesora Zdzisława Najdera w założeniu muzeum. Przypomnijmy, że profesor Najder jest znanym opozycjonistą, był dyrektorem polskiej sekcji Radia Wolna Europa.

Prezydent Berdyczowa Wacław Mazur opowiedział o znaczeniu nowej instytucji kultury dla mieszkańców i gości miasta. Mer podarował muzeum piękną Księgę Gości oraz sprzęt elektroniczny, bardzo przydatny w pracy placówki.

Do zebranych zwrócił się również konsul generalny RP w Winnicy Krzysztof Świderek. Podziękował za wielki wkład obu krajów w kultywowanie kultury i zbliżenia między narodami, po czym poprosił przedstawicieli władz polskich i ukraińskich o wspólne przecięcie wstęgi (oczywiście w kolorach dwóch państw, Polski i Ukrainy). W ten sposób dokonano się oficjalne otwarcie muzeum i wszyscy mogli posłuchać pierwszej przewodniczki oprowadzającej po muzeum, którą była pani dyrektor Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza w Warszawie.

Ekspozycja muzealna przedstawia losy słynnego berdyczowianina, jego dzieje zarówno na Ukrainie, jak i w Ameryce. Wystawa jest bardzo nowoczesna, z wykorzystaniem środków audiowizualnych. Pomieszczenia ekspozycyjne nie są wielkie, za to zadbane i łamią stereotypowy design. Myślę, że Joseph Conrad byłby z nich zadowolony.

Na zakończenie tego artykułu niech mi będzie wolno przytoczyć słowa, które umieściłem w Księdze Gości:

„Niech Dobry Bóg błogosławi wspólnie dzieło otwarcia muzeum J. Korzeniowskiego. Cała ziemia stworzona przez Boga jest święta – pisał J. Conrad, wielki syn Ziemi Berdyczowskiej. Oby był on Aniołem Pokoju dla wszystkich narodów zamieszkujących Ukrainę, pokoju dla wszystkich narodów ziemi”.

**Ks. Jarosław Giżycki,
chrystusowiec**

**Kapelan Polaków
Żytomierszczyzny**

Wystawa jest bardzo nowoczesna, z wykorzystaniem środków audiowizualnych
Музей виконаний у сучасному стилі, з використанням аудіовізуальних засобів

Podczas wizyty uczestnicy zwiedzili centrum Lublina
Під час перебування учасники відвідали центр Любліна

Wizyta nauczycieli języka polskiego z Ukrainy na KUL

W dniach 9-19 sierpnia dziesięcioosobowa grupa nauczycieli języka polskiego, głównie z obwodu żytomierskiego, wzięła udział w zajęciach z metodyki nauczania języka polskiego oraz w cyklu wykładów z historii i kultury Polski, które odbyły się na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II. Wizyta została zorganizowana przez Uniwersytet Otwarty we współpracy ze Szkołą Języka i Kultury Polskiej oraz przy wsparciu Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie.

Zajęcia z metodyki nauczania prowadziła mgr Marzena Porębska, która ze Szkołą Języka i Kultury Polskiej KUL jest związana od 2008 roku. Jej zainteresowania zawodowe skupiają się na zagadnieniach metodyki nauczania języka polskiego jako obcego, zwłaszcza metodzie komunikacyjnej, metodach pracy z kinestetykami (czuciowcami) oraz wykorzystaniu gier i zabaw. Na zajęciach nauczyciele ćwiczyli w praktyce wszystkie metody interakcyjne, więc ucząc się, zarazem bawili się jak uczniowie. Jest to świetny sposób na zrozumienie, jak uczyć i nauczyć języka polskiego bardziej atrak-

Nauczyciele uczestniczyli w warsztatach malowania drewnianych ptaszków
Вчителі взяли участь у заняттях з розпису дерев'яних пташок

cyjną, wprowadzając słuchanie piosenek, omawianie obejrzanych filmów, wykorzystanie obrazków oraz zorganizowanie gier i konkursów. Ważnym elementem zajęć

była wymiana doświadczeń i nawiązanie kontaktów między uczestnikami.

Grupa nauczycieli wykorzystała czas spędzony w Polsce nie tylko na naukę.

Nauczyciele mieli okazję podziękować za gościnność: Annie Tarnowskiej-Waszak, dyrektor Uniwersytetu Otwartego KUL, oraz prorektorowi dr hab. Marcinowi Tkaczykowi OFMConv.

Вчителі подякували за гостинність і чудову організацію Анні Тарновській-Вашак, директору Університету Отвертого ЛКУ і проректору професорові Марчінові Ткачику

Przy okazji zwiedziła najciekawsze zakątki Lublina, m.in. znajdujące się w zamku w Lublinie Muzeum Lubelskie z Kaplicą Trójcy Świętej, jednym z najcenniejszych i najciekawszych zabytków sztuki średniowiecznej w Polsce i Europie. Spacer po lubelskiej starówce pozwolił pedagogom z Ukrainy zatopić się w atmosferę czasów rozkwitu Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Nauczyciele weszli na Wieżę Trynitarską, najwyższy zabytkowy punkt widokowy miasta, skąd podziwiali panoramę staromiejskiej zabudowy Lublina. Byli w ogrodzie botanicznym i nad Zalewem Zemborzyckim.

Wizyta pedagogów z Ukrainy zbiegła się w czasie z otwarciem Jarmarku Jagiellońskiego, imprezy o średniowiecznym rodowodzie. Jest na niej prezentowana tradycyjna sztuka Polski, Białorusi, Litwy, Ukrainy, Słowacji i Węgier. Kramy i stragany z wyrobami rzemiosła artystycznego i rękodzielniczego są rozstawiane w samym sercu Lublina od 2007 roku. Nauczyciele uczestniczyli w warsztatach malowania drewnianych ptaszków, słuchali

koncertów polskiej muzyki folkowej. Na zaproszenie uczniów Szkoły Języka i Kultury Polskiej KUL poznali też tradycyjne tańce ludowe – trojaka, kujawiaka, poloneza i krakowiaka.

Grupą cały czas opiekowała się serdecznie studentka uniwersytetu Patrycja Burba. Zorganizowała m.in. wycieczkę po KUL, podczas której przybliżyła historię tej uczelni, wielkie postaci z nią związane, od założyciela ks. Idziego Radziszewskiego przez wykładowcę etyki i profesora Jana Pawła II po doktora honoris causa uniwersytetu Stefana kardynała Wyszyńskiego.

Nauczyciele mieli okazję spotkać się z władzami uczelni i podziękować im za gościnność i wspaniały pobyt: Annie Tarnowskiej-Waszak, dyrektor Uniwersytetu Otwartego KUL, która umiejętnie pokierowała zorganizowaniem wizyty i planowaniem zajęć, oraz prorektorowi ds. Nauki i Rozwoju dr hab. Marcinowi Tkaczykowi OFMConv., który uroczyście wręczył im dyplomy.

Jana Laskowska

Informacja

Wizyta metodyczno-dydaktyczna ukraińskich nauczycieli była częścią projektu „KUL otwarty na globalne wyzwania”, którego celem jest promocja studiów na uczelni wśród cudzoziemców, a w konsekwencji umiędzynarodowienie uniwersytetu. Z innych działań służących zwiększeniu rozpoznawalności KUL wśród zagranicznych kandydatów na studia można wymienić udział w międzynarodowych targach edukacyjnych, stworzenie serwisów internetowych dla kandydatów zagranicznych, kampania informacyjno-rekrutacyjna. Obszarem działania objęte są kraje wschodnie (m.in. Ukraina, Rosja, Białoruś, Kazachstan), Daleki Wschód (m.in. Chiny, Tajwan, Korea Południowa), kraje zachodniej Europy (m.in. Hiszpania, Portugalia) oraz Polonia w krajach anglojęzycznych (USA, Kanada).

Українській сурдопедагогіці – 210 років

27 травня у селищі міського типу Романів Житомирської області в приміщенні районної державної адміністрації відбувся круглий стіл на тему «Виникнення організованого навчання дітей з порушеннями слуху в Україні», організований лабораторією сурдопедагогіки Інституту спеціальної педагогіки НАПН України та відділом освіти Романівської районної державної адміністрації за підтримки Відділу загальної середньої та дошкільної освіти, інтернатних закладів та соціального захисту управління освіти і науки Житомирської обласної державної адміністрації та активного сприяння Житомирської спеціальної загальноосвітньої школи-інтернату I-III ступенів №2.

Для проведення круглого столу Романів був обраний не випадково. Адже саме в ньому, а не в Петербурзі (це доведено у науковому дослідженні автора статті) більше двох століть тому виник перший в Російській імперії спеціальний навчальний заклад для дітей з порушеннями слуху. У травні 1805 року польський граф та російський сенатор Юзеф-Август Ілінський заснував «Романівський інститут глухонімих». Цей факт став відкриттям для більшості учасників заходу. Він підтверджується і даними місцевих дослідників, зокрема авторитетного і знаного у Романові та за його межами історика-краєзнавця Олександра Павловича Кондратюка, автора книг «Романів і вся Романівщина. Історичні нариси» та «Мала енциклопедія Романівщини», який займається дослідженням роду Ілінських вже досить тривалий час.

Коли саме «інститут» припинив своє існування достеменно не відомо, але остання знайдена згадка про його діяльність датується 1835/36 навчальним роком. Після цього майже століття на Житомирщині не було спеціального закладу, у якому б навчали дітей з порушеннями слуху. Лише 1929 року в Житомирі була відкрита школа для глухонімих, яка по праву може вважатися правонаступником Романівського «інституту».

Участь у роботі круглого столу взяло більше 20 осіб. Програма поділялася на дві частини – пленарну та екскурсійну.

Pracownik naukowy Państwowej Akademii Nauk Ukrainy Władimir Szewczenko opowiada o przebiegu badań nad historią zakładu dla głuchoniemych w Romanowie. Старший науковий співробітник НАН України Шевченко Володимир розповідає про дослідження та історію закладу для глухих у Романові.

Підчас заходу в залі діяла тематична виставка.

Після урочистого відкриття круглого столу розпочалася активна робота. Вона проходила у демократичному руслі – мали змогу виступити навіть ті, хто не був заявлений у програмі. Приємно, що всі учасники заходу скористалися цією можливістю.

Заслухавши виступи та переглянувши презентації, учасники круглого столу долучилися до їхнього обговорення. Володимир Шевченко висунув пропозицію щодо встановлення в Романові меморіальної дошки із зазначенням факту про створення у травні 1805 року першого в Російській імперії закладу для організованого навчання дітей з порушеннями слуху та зображенням портрета його засновника Ю.-А. Ілінського.

Директор Комунального навчального закладу «Житомирська спеціальна загальноосвітня школа-інтернат I-III ступенів №2» Микола Міняйло висловив пропозиції щодо встановлення подібної меморіальної дошки на приміщенні школи як найстарішому профільному закладі в області, а відповідно правонаступниці «Романівського інституту глухонімих», а також звернутися з клопотанням до місцевої влади щодо присвоєння Олександру Кондратюку звання почесного громадянина смт Романів.

З огляду на такий важливий історичний факт у минулому Романова, заступник голови Романівської РДА А.Мілінчук запропонувала встановити в містечку пам'ятник графу Ілінському.

Олександр Кондратюк висунув пропозицію відкрити в Романові філію Житомирського обласного краєзнавчого музею, у якій би експонувались всі предмети, які дійшли до нашого часу і стосуються родини Ілінських. Але оскільки директор музею не змогла взяти участь у круглому столі, ця пропозиція залишилася без обговорення.

Надалі учасникам була запропонована екскурсійна частина заходу. Ми відвідали районний краєзнавчий музей, у якому зберігаються експонати з палацу графа Ілінського. Потім побували в місці, де знаходились палац і школа, біля штучного острова Виспа на річці Лісній, який зберігся до цього часу, та в колишньому парку графа Ілінського. На сьогодні парк являє собою звичайний ліс, але й через понад двісті років у ньому залишилися дві штучні гори «Кальварії», два озера та зруйнований пам'ятник, що нагадує про перебування тут славної родини Ілінських. На цьому історичному місці, серед гарної природи, вікових дубів та чудової днини ми підвели підсумок роботи круглого столу.

Володимир Шевченко

Życzymy miłości do języka ojczystego i ziemi, szacunku do pracy i wiedzy

Бажаємо любити рідну мову і землю, поважати працю та знання

1 września podczas uroczystości rozpoczęcia nowego roku szkolnego na fasadzie Szkoły Specjalnej I-III stopnia z Internatem dla Dzieci Niesłyszących w Żytomierzu odsłonięto tablicę pamiątkową prekursora szkolnictwa głuchych hrabiego Józefa Augusta Ilińskiego. Pierwszą placówkę założył 210 lat temu.

Żytomierska Szkoła Specjalna I-III stopnia z Internatem dla Dzieci Niesłyszących jest najstarszą tego typu placówką w dawnym Imperium Rosyjskim. Dzięki staraniom starszego pracownika naukowego Państwowej Akademii Nauk Pedagogicznych Ukrainy Władimira Szewczenki udało się znaleźć dowody na to, że początki surdopedagogiki (dział pedagogiki specjalnej zajmujący się nauczaniem i wychowaniem osób głuchych i niedosłyszących) w Żytomierzu sięgają XIX wieku. Badania trwały około 10 lat. Badania trwały około 10 lat. Żytomierska szkoła specjalna dla dzieci niesłyszących jest następczynią zakładu dla głuchoniemych w Romanowie.

W odsłonięciu tablicy pamiątkowej hr. Józefa Augusta Ilińskiego wzięli udział Mykoła Miniajło, Władimir Szewczenko, Sergij Demianczuk i Wiktorija Laskowska-Szczur. У відкритті пам'ятної дошки графу Ільїнському взяли участь Мінняйло Микола, Шевченко Володимир, Сергій Дем'янчук і Вікторія Ляковська-Щур.

Nieco historii

Hrabia Józef August Iliński założył Instytut Głuchoniemych w swoim majątku w Romanowie (dziś wieś Romanów w obwodzie żytomierskim) w 1805 roku. Miejscowość nazwał Roma Nuova – Nowy Rzym, co świadczyło o bogactwie tej posiadłości. Do nauczania zaproszono 29 profesorów z Niemiec, Włoch, Francji, Rosji i Polski oraz nauczycieli rzemiosł i sztuki. Na powstanie Instytutu Iliński przeznaczył milion złotych polskich, placówka miała być utrzymywana z procentów z części tej sumy. Opłacenie wykładowców pochłaniało 52 000 złotych rocznie. To była szkoła w stylu europejskim. Nad zdrowiem uczniów, wywodzących się głównie ze środowiska chłopskiego, czuwał lekarz. Uczono ich religii, języków obcych, różnych rzemiosł, malarstwa i rysunku. Mogli swobodnie korzystać z hrabiowskiej biblioteki, galerii obrazów czy gabinetu instrumentów fizycznych i rzemieślniczych. Instytutem kierował Jan Franciszek Gamperle, profesor prawa, doktor literatury i filozofii. Niestety, szkoła została zamknięta w 1832 roku „z powodu niedostatecznej liczby uczniów”.

W 1897 roku miejscowy ksiądz Mojżesz Jaworski otworzył we wsi Maksymowicze w powiecie radomskim guberni kijowskiej szkołę parafialną dla dzieci niesłyszących. Chętnych było sporo, przyjeżdżali z całej Rosji, ale każdego roku naukę rozpoczynało nie więcej niż 20 dzieci spośród 150-200 ubiegających się. W 1900 roku szkoła została przeniesiona do miasta Malin w guberni wołyńskiej. 19 maja 1929 roku otwarto szkołę dla dzieci głuchych już w Żytomierzu.

1 вересня 2015 року під час урочистої лінійки на будинку Житомирської спеціальної школи-інтернату для глухих дітей відбулось відкриття пам'ятної дошки її засновнику графу Юзефу-Августу Ільїнському. Нещодавно був підтверджений факт, що школі для глухонімих у Житомирі вже налічується 210 років. Вона є найстаршою школою такого типу на території колишньої Російської імперії.

Дослідження велися близько 10 років. Завдяки старанням старшого наукового співробітника Національної академії педагогічних наук України Шевченка Володимира вдалося знайти підтвердження, що витoki сурдопедагогіки на Житомирщині сягають ще XIX століття. Житомирська спецшкола-інтернат для глухих дітей є правонаступницею Романівського інституту глухонімих.

Трохи історії

Граф Ільїнський заснував інститут для глухонімих у 1806 р. у власному маєтку Романове (зараз смт Романів Житомирської області). Назва звучить як Roma nuova – Новий Рим, що свідчило про неабияку розкіш цієї садиби. Для викладання з Німеччини, Італії, Франції, Росії та Польщі було запрошено 29 професорів, а також вчителі ремесел і мистецтв. Ільїнський щорічно виділяв з власних коштів 52 000 золотих, щоб оплатити працю викладачів. Це був навчальний заклад європейського типу. Граф виїжджав за кордон, щоб набратись

Pierwszy dzwonek zadzwonił, даруюc uczniom radość i uśmiech
Перший дзвоник пролунав і подарував радість і посмішки учням

Zabrzmiął pierwszy dzwonek!

W odsłonięciu tablicy pamiątkowej wzięli udział dyrektor szkoły Mykoła Miniajło, starszy naukowiec Władimir Szewczenko, prezes Ukraińskiego Towarzystwa Głuchych w Żytomierzu Sergij Demianczuk i prezes Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie Wiktorija Laskowska-Szczur. Teraz imię hrabiego Ilińskiego, którego portret widnieje na fasadzie szkoły, będzie znane każdemu uczniowi i odwiedzającemu tę placówkę.

Dyrektor Mykoła Miniajło powitał wszystkich z okazji rozpoczynającego się nowego roku szkolnego i wręczył dyplomy sportowcom, którzy zwyciężyli w zawodach siatkówki i w zapasach. – To będzie pamiętny dzień zwłaszcza dla uczniów klas przygotowawczych i pierwszych – zaznaczył. – Ponieważ przekraczając próg szkolny, będą stawiać pierwsze kroki na drodze do wyżyn duchowości i mądrości, które przebiegają przez piękny kraj wiedzy. W tym dniu świątecznym życzymy wam miłości do języka ojczystego i ziemi, szacunku do pracy i wiedzy.

Uczniowie 12 klasy przyszli, by życzyć pierwszacom, aby dobrze się uczyli, byli posłuszni i uprzejmi. Prezes Żytomierskiego UTOG Sergij Demianczuk, absolwent szkoły, podarował najmłodszym nowe elementarze, a przyszłym uczniom, uczestnikom kursu przygotowawczego, książki. Bo w tej szkole dzieci mogą się do niej przygotowywać przez 3-4 lata. W tym roku naukę w pierwszej klasie rozpoczęło ośmioro uczniów, którzy z wielkim zainteresowaniem obserwowali to, co się dzieje wokół.

Prezes ŻOZPU zwróciła się do obecnych ze słowami wdzięczności za zainteresowanie historią i poszukiwanie prawdy. – Kto nie zna swojej przeszłości, ten nie ma przyszłości – zaczęła słowa wybitnego polskiego polityka Józefa Piłsudskiego. – Wasza szkoła ma przyszłość, ponieważ doceniacie historię i dokładacie wszelkich starań, aby ją ocalić. Dziękuję państwu za to!

Jana Laskowska

doswudu w polських педагогів. Та офіційно школа була закрита в 1832 році “через відсутність належної кількості учнів”.

Проте в 1897 р. місцевий священик Мойсей Мойсейович Яворський у селі Максимовичі Радомиського повіту Київської губернії відкрив школу при парафії для глухих дітей. Охочі до навчання учні з'їжджались з усієї Росії, але кожного року приймали не більше 20 дітей з 150-200 бажуючих. У 1900 році школа була переведена до м. Малина Волинської губернії. А 19 травня 1929 року була відкрита школа для глухонімих дітей вже в Житомирі.

3 Першим дзвоником!

У відкритті пам'ятної дошки взяли участь директор школи Міняйло Микола, кандидат педагогічних наук Шевченко Володимир, голова Українського товариства глухих у Житомирі Сергій Дем'янчук і голова обласної Спілки поляків України Вікторія Ляковська-Щур. Відтепер ім'я графа Ільїнського буде відоме кожному учню школи та гостям, які можуть споглядати на його постать перед входом до закладу.

Директор Міняйло Микола привітав усіх з початком нового навчального року та нагородив почесними грамотами спортсменів-переможців змагань з волейболу та боротьби.

– Цей день буде особливо

пам'ятним для учнів підготовчого та першого класів. Адже, переступивши поріг школи, вони зроблять перші кроки на шляху до вершин духовності і життєвої мудрості, що проляже через прекрасну Країну знань. У цей святковий день хочеться побажати вам любити рідну мову і землю, поважати працю і знання.

За традицією майбутні випускники, учні 12-го класу, звернулись до першокласників з побажаннями гарно навчатись, бути слухняними й уважними. Голова Житомирського УТОГ Сергій Дем'янчук, випускник цієї школи, подарував нові букварі для наймолодших, а також книги для майбутніх учнів – учасників підготовчих курсів. Адже тут діти можуть готуватись до навчання вже з двох-трьох років. У цьому році до першого класу прийшло вісім учнів, які зацікавлено сліdkували за всім, що відбувається навколо.

Голова ЖОСПУ звернулась зі словами вдячності до присутніх за зацікавлення історією і пошуком правди.

– Хто не знає свого минулого, той не має майбутнього, – процитувала Вікторія Ляковська-Щур слова видатного польського політика Юзефа Пілсудського. – У вашого закладу є майбутнє, бо ви цінуєте історію і докладаєте всіх зусиль, щоб її зберегти. Дякуємо Вам за це!

Яна Ляковська

Ziemia Święta – korzenie naszej wiary

*Jeruzalem, jeśli zapomnę o tobie,
niech uschnie moja prawica!
Niech język mi przyschnie
do podniebienia,
jeśli nie będę pamiętał o tobie.*

(Psalm 137, 5-7)

Od wieków Palestyna, ziemską ojczyzną patriarchów, proroków, ale nade wszystko Ziemią Zbawiciela Jezusa Chrystusa, przyciąga swoim pięknem i mistycyzmem tłumy pielgrzymów, którzy podążając szlakiem Mistrza z Nazaretu, czytają tę „Piątą Ewangelię”. Dlatego ziemia ta słusznie nazywana jest Terra Sancta (Ziemia Święta), gdyż jest szczególnym miejscem doświadczania Boga, gdzie Jezioro Genezaret (Morze Tyberiadzkie, Jezioro Kineret) faluje w rytm ośmiu błogosławieństw wygłoszonych na stoku opadającej do jeziora góry, groty Góry Oliwnej powtarzają szelestem wiatru modlitwę „Ojcze Nasz...” i „Skład Apostolski”, skwarne zbocza Góry Kuszenia pod Jerychem przechowały przestrozę Chrystusa, że „nie samym chlebem żyje człowiek”, a Grób swoją pełną wiary pustką daje nieustanne odwieczne świadectwo, że „nie ma Go tu – Zmartwychwstał!”.

Z całą pewnością pielgrzymka do Ziemi Świętej stanowi prawdziwą eksplozję duchowych przeżyć i umocnienie dla naszej wiary, o ile tylko człowiek jedzie tam, jako pielgrzym, a nie jako zwykły turysta nastawiony na wygodę i zwiedzanie. Chciałbym podzielić się swoim doświadczeniem duchowym, które niech będzie zachętą do podjęcia trudu takiej pielgrzymki. Szerzej na temat miejsc uświęconych obecnością Chrystusa, Matki Najświętszej, Apostołów pisałem w cyklu swoich artykułów publikowanych na Areopagu, które zebrane są pod adresem: http://www.pawlowicz.opoka.org/ziemia_swieta.html.

Bazylika Agonii – Getsemani

Pielgrzym zanurza się w ciszę i półmrok Bazyliki Agonii stojącej na zboczu Góry Oliwnej, na skraju doliny Jozafata. Preludium do tej ciszy stanowi szum otaczających ją wiekowych, wykrzywionych drzew oliwnych, pozostałości po ogrodzie Getsemani. Jeśli dobrze wsłuchać się w ten szum, to można usłyszeć niesione od wieków przez wiatr pełne bólu, pokory i posłuszeństwa słowa Chrystusa: „Ojcze, jednak nie moja wola, ale Twoja niech się stanie”. Ze skwaru słońca pielgrzym wchodzi w chłód ciszy wnętrza tej pięknej świątyni, na której tympkanie Chrystus ogarnia swoją miłosierną miłością wszystkie ludzkie niedole, mówiąc: „Przyjdźcie

Trasa Drogi Krzyżowej wije się wśród wąskich uliczek Starej Jerozolimy
Траса Хрестної дороги тягнеться через вузькі вулички Старого Єрусалима

do Mnie wszyscy, którzy utrudzeni i obciążeni jesteście, a Ja was pokrzepię”. Ten kojący chłód staje się jeszcze bardziej odczuwalny, gdy dotknie się czołem Skąły Konania znajdującej się przed głównym ołtarzem świątyni, którą kiedyś zrosił krwawy pot Zbawiciela.

Via Crucis

Via Dolorosa, która wyznacza trasę Drogi Krzyżowej, wije się wśród wąskich uliczek Starej Jerozolimy. Poszczególne stacje giną czasami wśród straganów, „obwieszone” towarami, a słowa modlitwy: „Któryś za nas cierpiał Rany, Jezus Chryste, zmiłuj się nad nami”, raz po raz zagłuszają nawoływania handlarzy oferujących swoje artykuły, zmysły atakują kolory i zapachy orientalnych przypraw, procesja miesza się z tłumem kupujących. Ktoś spyta: i jak tu się modlić, jak rozważać? A to właśnie ten klimat, ta sceneria, która nie zmieniła się od dwóch tysięcy lat, daje pielgrzymom obraz, czym była Droga Krzyżowa Jezusa, który siedział na Golgotę popychany przez handlarzy, wśród ich straganów, nawoływań i żywiołowego wschodniego targowania. To w takiej scenerii odbywało się misterium zbawienia świata. Bóg-Człowiek cierpiał okrutne męki, ofiarowując człowiekowi życie wieczne, a życie toczyło się swoim codziennym rytmem, świat był obojętny, zajęty swoimi sprawami. Czyż nie jest tak i dzisiaj?

To tylko zaledwie mały fragment opisu przeżyć, jakich – dzięki łasce Bożej – dane mi było doświadczyc, pielgrzymując wielokrotnie, chodząc śladami Zbawiciela

w Ziemi Świętej, czytając tę nadzwyczajną „Piątą Ewangelię”. Trudno jest opisać przeżycia duszy. To po prostu trzeba przeżyć, doświadczyć, dotknąć. Słowa są zbyt ubogie, ulotne, aby móc to wszystko zawrzeć, opisać, oddać.

Zachęcam do wspólnego pielgrzymowania do korzeni naszej wiary. Do pochylenia się nad miejscem, gdzie „Słowo stało się Ciałem”. Do stanięcia na górze Moria, Kuszenia w Jerycho, Oliwnej i Kalwarii.

Często wydajemy tyle pieniędzy na niepotrzebne rzeczy, które, gdy nam się znudzą, wyrzucamy. A może warto, zbierając grosz do grosza, przeznaczyć je właśnie na pielgrzymkę do Ziemi Świętej? Jeszcze 15-20 lat temu nie mieliśmy takiej możliwości. Może więc warto te pieniądze dobrze zainwestować. Zainwestować w sprawy, których „ani mól, ani rdza nie niszczy i gdzie złodzieje nie włamują się i nie kradną” – sprawy ducha.

Dołącz do rzeszy pielgrzymów!

W pierwszej połowie marca 2016 roku organizowana jest pielgrzymka do Ziemi Świętej Związku Polaków na Ukrainie Obwodu Żytomierskiego. Zapisy przyjmuje prezes Obwodowego Żytomierskiego Związku Polaków na Ukrainie Wiktoria Łaskowska-Szczur. Telefon kontaktowy: +38 0971998308; zpuzytomierz@mail.ru.

Przewodnikiem grupy będzie autor tekstu. Zapraszam do wspólnego czytania „Piątej Ewangelii”.

ks. dk. dr Jacek Jan Pawłowicz

Obchodzimy razem Dni Żytomierza

12 września odbyło się uroczyste świętowanie 1131 rocznicy założenia Żytomierza. Z tej okazji władze miasta zaprosiły przedstawicieli polskiego miasta partnerskiego Płocka. W skład delegacji weszli wiceprzewodniczący rady miasta Wojciech Hetkowski, kierowniczka ratuszowego oddziału informacji miejskiej Monika Maron-Kozicińska, a także płocky dziennikarz: redaktor naczelny „Tygodnika Płockiego” Tomasz Szatkowski, szefowa płockiego oddziału Radia dla Ciebie Agnieszka Maruszak oraz dziennikarka płockiego oddziału „Gazety Wyborczej” Anna Lewandowska.

Podczas wizyty gośćmi z Polski opiekowali się zastępca mera miasta Aleksander Boczkowski oraz prezes Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie Wiktoria Laskowska-Szczur. Program był ciekawy i bogaty. Delegacja odwiedziła oddział położniczy Centralnego Szpitala Miejskiego nr1. Na Polakach wrażenie zrobił wysoki poziom opieki zdrowotnej oraz prawie domowa atmosfera, którą odczuwają wszyscy już przy wejściu. Goście zwiedzili polski cmentarz, oddali hołd pochowanym tu rodzicom znanego pianisty, kompozytora i polskiego męża stanu Ignacego Jana Paderewskiego.

Na zaproszenie Wiktorii Laskowskiej-Szczur gościli w Cen-

trum Polskim Związku Polaków Żytomierszczyzny, gdzie zapoznali się z historią organizacji oraz chętnie wzięli z sobą do Płocka egzemplarze czasopisma „Tęcza Żytomierszczyzny”. Bo przecież w każdym numerze można znaleźć publikacje i zdjęcia z Płocka, bądź też fotografie członków delegacji, co świadczy dobitnie o owocnej współpracy obu miast.

W siedzibie rady miejskiej odbyło się spotkanie dziennikarzy płockich i żytomierskich. W przyjaznej atmosferze goście mieli znakomitą okazję, by podzielić się doświadczeniami i upewnić się, że Polska z Ukrainą mają wiele wspólnego. Możemy się też wiele od siebie nawzajem nauczyć.

W programie kulturalnym wizyty znalazł się też koncert, który odbył się w centrum miasta na otwartej przestrzeni – na placu Sobornym. Goście byli zachwyceni przepięknym wykonaniem pieśni patriotycznych przez orkiestry wojskowe oraz występów Rusłany, znakomitej, pełnej energii i zapału piosenkarki ukraińskiej.

Dziękujemy za to, że interesujecie się naszym życiem, jak również za otwartość i życzliwość. Zapraszamy w przyszłym roku na wspólne obchody Dnia Miasta!

Jana Laskowska

Святкуємо разом День міста

12 вересня відбулося урочисте святкування 1131-ї річниці з дня заснування Житомира. З цієї нагоди влада міста запросила представників з польського міста-побратима Плоцька. До складу делегації увійшли заступник голови міської ради Войчеха Гетковського, керівник ратушового міського відділу зв'язків з громадськістю Моніка Марон-Кажичінська, а також журналісти з Плоцька: головний редактор «Тижневика Плоцького» Томаш Шатковський, голова плоцького відділу «Радіо для Тебе» Агнешка Марушак і журналістка плоцького відділу «Газети Виборчей» Анна Левандовська.

Spotkanie delegacji z Płocka z władzami miasta Żytomierza
Зустріч делегації з Плоцька з владами міста Житомира

Na placu Sobornym odbył się koncert ukraińskich artystów
На Соборній площі відбувся концерт за участі українських артистів

Під час візиту гостей з Плоцька супроводжували заступник міського голови Олександр Бочковський та голова Житомирської обласної Спілки поляків України Вікторія Ляковська-Щур. Програма була цікава і насичена. Делегація побувала у пологовому відділенні центральної міської лікарні №1. Поляки були вражені високим рівнем медичного обслуговування, а також домашнім затишком, який відчувається вже при вході. Гості відвідали Польське кладовище, віддали шану похованим на ньому батькам відомого піаніста, композитора та державного діяча Польщі Ігнація Яна Падеревського.

На запрошення Вікторії Ляковської-Щур завітали до Польського центру обласної Спілки поляків, де познайомились з історією організації та охоче взяли з собою до Плоцька екземпляри журналу «Веселка Житомирщини».

Адже в кожному номері можна знайти статті і фотографії з Плоцька, або теж фотографії плоцької делегації, що свідчить про плідну співпрацю двох міст.

У приміщенні міської ради відбулась зустріч плоцьких журналістів з житомирськими. Було це хорошою нагодою поділитись досвідом і переконатись, що Польща і Україна мають багато спільного, втім є також і чому вчитись.

У програмі візиту був також концерт, який відбувся в центрі міста під відкритим небом – на Соборній площі. Гостей захопила майстерність виконання патріотичних пісень військовими оркестрами та запальний виступ української співачки Руслани.

Дякуємо за те, що цікавитесь нашим життям, за Вашу відкритість і доброзичливість. Запрошуємо в наступному році святкувати разом День міста!

Яна Ляковська

15 lat istnienia Katedry Polonistyki

21-24 września w Instytucie Filologii Uniwersytetu Narodowego imienia Tarasa Szewczenki w Kijowie z okazji 15. rocznicy powstania Katedry Polonistyki odbyła się Międzynarodowa Interdyscyplinarna Konferencja Naukowa „Tradycja – współczesność pogranicza: piśmiennictwo, oświata, historia”, w której zorganizowaniu oraz przeprowadzeniu wzięli udział pracownicy Katedry Teorii i Historii Literatury Powszechnej Żytomierskiego Uniwersytetu Państwowego imienia Iwana Franki.

Do udziału w konferencji zostali zaproszeni literaturoznawcy, kulturoznawcy, językoznawcy, tłumacze, historycy, pedagodzy, socjologowie i wszyscy zainteresowani problematyką polonistyczną oraz historią stosunków ukraińsko-polskich w przestrzeni pogranicza kulturowego od dawnych czasów do współczesności.

Podczas sesji plenarnej uczestników powitali nadzwyczajny i pełnomocny ambasador Polski na Ukrainie Henryk Litwin, prof. PAN Ukrainy Mykoła Żułyński, członek-korespondent PAN Ukrainy Rostysław Radyszewski, prof. Włodzimierz Jerszow (Żytomierz), prof. Jarosław Ławski (Białystok), prof. Walentyna Sobol (Warszawa), prof. Henrik Sobczuk (Kijów).

Przedstawiciele delegacji żytomierskiej W. Bilawska, O. Bondarczuk, W. Jerszow, L. Jerszowa, J. Kacemba, M. Możariwska, O. Talko oraz A. Cerkowna zaprezentowali swoje osiągnięcia naukowe podczas sesji plenarnej i w sekcjach: „Pogranicza kultur i dyscyplin” oraz „Dialog literatur i kultur na pograniczu (XIX wiek)”.

23 września w Humaniu odbył się okrągły stół na temat: „Klasztory oo. bazylianów w przestrzeni transkulturowej Europy Wschodniej”. Oprócz części naukowej (obrad plenarne i sekcyjne, dyskusje, prezentacje nowych publikacji naukowych) na uczestnikach zrobiły ogromne wrażenie unikatowy Państwowy Rezerwat Historyczno-Architektoniczny Stary Humań oraz ekscytujący spacer po parku „Zofiówka”. Nazwa tego ogromnego, pięknego parku pochodzi od imienia trzeciej żony polskiego polityka Stanisława Szczęsnego Potockiego, Zofii, dla której został zbudowany. Była ona uważana za najpiękniejszą kobietę w Europie w tamtych czasach.

Uczestnictwo tak wielu profesorów w międzynarodowej konferencji świadczy o wysokim poziomie żytomierskich studiów, wyjątkowości twórczej pracy wołyńskich uczonych, zasadności i obiektywności podejmowanych badań naukowych.

Na Uniwersytecie im. T. Szewczenki w Kijowie z okazji 15. rocznicy powstania Katedry Polonistyki odbyła się Międzynarodowa Interdyscyplinarna Konferencja Naukowa
У Київському національному університеті ім. Т. Шевченка пройшла Міжнародна інтердисциплінарна наукова конференція з нагоди 15-річчя кафедри полоністики

15 річчя кафедри полоністики

21 – 24 вересня 2015 року в Інституті філології Київського національного університету ім. Тараса Шевченка пройшла Міжнародна інтердисциплінарна наукова конференція з нагоди 15-річчя кафедри полоністики «Традиція – сучасність пограниччя: письменство, освіта, історія», в організації та проведенні якої брала участь кафедра теорії та історії світової літератури Житомирського державного університету ім. Івана Франка.

До участі в конференції були запрошені літературознавці, культурознавці, мовознавці, перекладачі, історики, педагоги, соціологи та всі, хто цікавиться полоністичною проблематикою та історією польсько-українських стосунків у просторі культурного пограниччя з давніх часів до сучасності.

На пленарному засіданні з вітальними словами виступили Надзвичайний і Повноважний Посол Польщі в Україні Генрик Літвін, академік НАН України Микола Жулинський, член-кореспондент НАН України професор Ростислав Радішевський, професори Володимир Єршов (Житомир), Ярослав Лавський (Бялисток), Валентина Соболюк (Київ).

(Київ), Генрик Собчук (Київ).

Представники житомирської делегації В. Білявська, О. Бондарчук, В. Єршов, Л. Єршова, Ю. Кацемба, М. Мохарівська, О. Талько та А. Церковна представили свої наукові здобутки на пленарному засіданні та в секціях: «Пограниччя культур та дисциплін» та «Діалог літератур і культур на пограниччі (XIX століття)».

23 вересня засідання секції «Василіанські монастирі в транскультурному просторі Східної Європи» проходило в м. Умань. Окрім наукових заходів (пленарні й секційні слухання, дискусії, презентації нових наукових видань), на учасників незабутнє враження справили унікальний Державний історико-архітектурний заповідник «Стара Умань» та захоплююча прогулянка по парку «Софіївка». Назва цього великого, гарного парку походить від імені третьої дружини польського політика Станіслава Щенсного Потоцького, Софії, для якої він був збудований, та яка вважалася за найгарнішу жінку в Європі тих часів.

Участь франківців у Міжнародній конференції засвідчила високий рівень житомирських студій, неординарність волинського погляду на досліджувану проблематику, ґрунтовність і об'єктивність наукових висновків.

Na staż do Warszawy

Członkinie Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie i doktorantki Państwowego Uniwersytetu im. Iwana Franki w Żytomierzu odbyły staż naukowy na Uniwersytecie Warszawskim.

Pod koniec ubiegłego roku akademickiego doktorantki Katedry Teorii i Historii Literatury Powszechnej Instytutu Filologii i Dziennikarstwa Państwowego Uniwersytetu im. Iwana Franki w Żytomierzu Wiktoria Bilawska i Julianna Kacemba, które przygotowują dysertacje doktorskie z zakresu nauk filologicznych pod kierunkiem prof. Wołodymyra Jerszowa, przez trzy miesiące odbywały staż naukowy w Instytucie Badań Interdyscyplinarnych „Artes Liberales” UW.

Wiktoria Bilawska prowadziła pracę badawczą na temat „Polskie pamiętniki sybiraków doby romantyzmu: problematyka i system genealogiczny”, odbywając staż naukowy pod kierunkiem prof. Grażyny Borkowskiej z Pracowni Literatury II połowy XIX wieku Instytutu Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk. Podczas stażu naukowego Wiktoria Bilawska wzięła udział w pracach międzynarodowej konferencji naukowej „Syberia infernalna. Syberyjskie przestrzenie intymne”, którą zorganizowała Katedra Krytyki Literackiej Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II w Kazimierzu Dolnym. Miłą niespodzianką było dla niej zaproszenie przez kierownika Katedry Krytyki Literackiej KUL prof. Małgorzatę Łukaszuk do wygłoszenia cyklu wykładów na temat polsko-ukraińskich związków literackich.

Juliana Kacemba także przez trzy letnie miesiące pracowała w Instytucie Badań Interdyscyplinarnych „Artes Liberales” UW nad zagadnieniem: „Problematyka twórczości pamiętnikarskiej Henryka Rzewuskiego: dominanty światopoglądowe”. Opiekę naukową nad nią objęła była pracownik naukowa Instytutu Badań Interdyscyplinarnych „Artes Liberales” UW prof. dr hab. Maria Kalinowska. Staż umożliwił doktorantce z Żytomierza pogłębić znajomość nowoczesnej metodologii naukowo-praktycznej i zapoznać się ze specyfiką odmienną interpretacji tekstu przez polskich uczonych. W ramach stażu Juliana Kacemba przeprowadziła seminarium naukowe dla przyszłych magistrów (kierownik – prof. Maria Kalinowska), na którym starała się poszerzyć wiedzę naukową o pamiętnikarskiej spuściźnie literackiej polsko-ukraińskiego pogranicza.

Doktorantka ŻUP im. Iwana Franki Julianna Kacemba
Aspirantka ЖДУ ім. Івана Франка Юліана Кацемба

На стаж до Варшави

Члени організації Житомирської обласної Спілки поляків України пройшли наукове стажування у Варшавському університеті.

Наприкінці минулого навчального року аспірантки кафедри теорії та історії світової літератури ННІ філології та журналістики Вікторія Білявська та Юліана Кацемба, науковим керівником дисертації на здобуття наукового ступеня кандидат філологічних наук яких є професор Володимир Єршов, стажувалися в Інституті інтердисциплінарних досліджень «Artes Liberales» ВУ.

Стажування Вікторії Білявської, яка працювала над темою «Польські сибірські мемуари доби романтизму: проблематика і генологічна система», проходило під науковим опікуном завідувача відділу Польської літератури II половини XIX ст. Інституту літературних досліджень Польської академії наук професора Гражини Борковської. Під час наукового стажу Вікторія Білявська взяла також участь у роботі Міжнародної наукової конференції «Інfernальний Сибір. Сибірські інтимні простори», яку проводив Люблінський католицький університет Яна Павла II у Казімежі Дольному. Приємною новиною для житомирської аспірантки стало запрошення від завідувача кафедри літературної критики ЛКУ проф. Малгожатою Лукашук прочитати курс лекцій з проблем польсько-українських літературних зв'язків.

Юліана Кацемба також протягом трьох літніх місяців проходила наукове стажування в Інституті інтердисциплінарних досліджень «Artes Liberales» ВУ, де працювала над темою «Проблематика мемуаристики Генриха Жевуського: світоглядні домінанти». Науковим опікуном житомирянки була професор Інституту інтердисциплінарних досліджень «Artes Liberales», доктор ґабілітований Марія Каліновська. Закордонне стажування дало змогу поглибити уявлення про сучасну науково-практичну методологію та національні особливості інтерпретації тексту польських колег-науковців. Крім цього, аспірантка Ю. Кацемба, в рамках наукового стажування провела для польських магістрантів семінаріум (керівник проф. М. Каліновська), на якому сприяла розширенню наукових уявлень мпро мемуаристичну літературу польсько-українського помежів'я.

Doktorantka ŻUP im. Iwana Franki Wiktoria Bilawska
Аспірантка ЖДУ ім. Івана Франка Вікторія Білявська

Na Uniwersytecie Wileńskim odbyła się Międzynarodowa Konferencja „Orientalizm, kolonializm i postsowieckie peryferie”
У Вільнюському університеті відбулася Міжнародна конференція „Орієнталізм, колоніалізм і колишня радянська периферія”

Studentka z Żytomierza na konferencji naukowej w Wilnie

27 – 29 sierpnia na Uniwersytecie Wileńskim (Litwa) odbyła się Międzynarodowa Konferencja Anglojęzyczna „Orientalism, colonial thinking and the former soviet periphery” („Orientalizm, kolonializm i postsowieckie peryferie”). Jej organizatorem było Centrum Badań Wschodnich UW.

W konferencji wzięło udział prawie stu czołowych uczonych z Europy, Azji, Australii, Ameryki Północnej, Ameryki Południowej oraz Afryki. Ukraińskich orientalistów reprezentowali: członek Ukraińskiej Akademii Nauk Mykoła Riabczuk, wykładowcy Kijowsko-Mohylańskiej Akademii Daria Orłowa, Iryna Borysiuk i Daria Semenowa, wykładowca Ukraińskiego Katolickiego Uniwersytetu Natalia Kowalczyk, wykładowca Akademii Wojskowej im. Hetmana Piotra Sahajdacznego Natalia Kołtakowa oraz doktorantka Katedry Teorii i Historii Literatury Powszechnej Żytomierskiego Uniwersytetu Państwowego im. Iwana Franki Anastazja Cerkowna. Studentka ŻUP im. Iwana Franki prowadzi badania naukowe pod kierunkiem prof. Wołodomyra Jerszowa.

Na sesjach naukowych debatowano o synchronicznej i diachronicznej analizie procesów artystyczno-literackich, historycznych, społecznych i politycznych, za-

Doktorantka Anastazja Cerkowna
Аспірантка Анастасія Церковна

chodzących w krajach postkolonialnych. Uczestnicy dyskusji rozmawiali na temat dróg rozwoju byłych republik sowieckich w zakresie mediów, polityki i nauki.

Wybitni naukowcy z najlepszych uczelni państwowych prezentowali stan badań nad kulturowymi i politycznymi konfliktami w państwach Europy Wschodniej, Azji Środkowej, Kaukazu, w krajach bałtyckich, a także na Ukrainie, w kon-

tekście aksjologii dyskursu postkolonialnego. Polską myśl naukową reprezentowali młodzi naukowcy, m.in.: doktorantka Uniwersytetu Jagiellońskiego Klaudia Ordzowiali-Gregorszuk, Bartosz Kowalski z Uniwersytetu Łódzkiego, doktorantka Uniwersytetu Eberharda Karola w Tybindze (Niemcy) Agnieszka Sadecka.

Młoda pracowniczka naukowa z Żytomierskiego Uniwersytetu Państwowego im. I. Franki (ŻUP) Anastazja Cerkowna wygłosiła referat na temat: „Wielokulturowość jako artystyczna cecha etnicznego obrazu ukraińsko-polskiego pogranicza w literaturze angielskiej podróżników doby romantyzmu”. Został on przyjęty z zainteresowaniem i wywołał ożywioną dyskusję, otrzymawszy pozytywne oceny.

Oprócz posiedzeń o charakterze naukowym uczestnikom bardzo spodobała się organizacja konferencji, dogłębne i wyczerpujące referaty światowej klasy uczonych, wśród których poczesne miejsce zajmują John Hitchens (Anglia), Adib Khalid (USA), Michael Kemper (Holandia), Nick Megoran (Anglia).

Jesteśmy wdzięczni za gościnność gospodarzy najstarszego na Litwie uniwersytetu, którzy przyjmowali nas z radością, pomagając nam w rozwiązywaniu różnych problemów o charakterze organizacyjnym.

Anastazja Cerkowna

Студентка з Житомира – учасниця наукової конференції у Вільнюсі

27 – 29 серпня 2015 р. у Вільнюському університеті (Литва) відбулася Міжнародна мультидисциплінарна англomовна конференція «Orientalism, colonial thinking and the former soviet periphery» («Орієнталізм, колоніалізм та колишня радянська периферія»). Організатором конференції був Центр орієнтальних досліджень вищезгаданого університету.

В роботі конференції взяли участь близько ста провідних вчених з Європи та Азії, Австралії, Північної та Південної Америки, а також з Африки. Українських орієнталістів представляли член Національної академії наук України Микола Рябчук, викладачі Києво-Могилянської академії Дар'я Орлова, Ірина Борисюк, Дар'я Семенова, викладач Українського католицького університету Наталія Ковальчук, викладач Академії сухопутних військ ім. гетьмана Петра Сагайдачного Наталія Колтакова та аспірантка кафе-

дри теорії та історії світової літератури Житомирського державного університету ім. Івана Франка Анастасія Церковна. Студентка ЖДУ ім. І. Франка проводить наукові дослідження під керівництвом професора університету Володимира Єршова.

Головними питаннями роботи наукових сесій були синхронічний та діахронічний аналіз літературно-мистецьких, історичних, суспільних та політичних процесів, що поширюються на теренах сучасних постколоніальних країн. Обговорення проводилось у вигляді дискусії щодо шляхів розвитку колишніх радянських республік у політичному, медійному та науковому просторах. Вчені провідних національних університетів презентували дослідження культурних та політичних протиріч, які існують в країнах Східної Європи, Центральної Азії, Кавказу, Прибалтики, України у тому числі, – в контексті аксіології постколоніального дискурсу. Польську наукову думку представляли молоді вчені: аспірантка Ягеллонського університету Клаудія Орджовяли-Грегорщук, Бартош

Ковальські з Лодзького університету, аспірантка Тюбінгенського університету (Німеччина) Агнешка Садецька та ін.

Молода вчена із ЖДУ ім. І. Франка Анастасія Церковна оголосила доповідь на тему «Мультикультуралізм як художня риса етнообразу українсько-польського пограниччя в англійській подорожній літературі доби романтизму», яка була сприйнята із щирою зацікавленістю та викликала жваву дискусію, отримавши позитивні відгуки.

Окрім наукових засідань учасників вразила бездоганна організація конференції, глибина та фундаментальність висвітлення проблематики в доповідях провідних світових вчених, серед яких були Джон Хітершоу (Англія), Адіб Халід (США), Майкл Кемпер (Нідерланди), Нік Мегоран (Англія) та ін. Дякуємо за гостинність господарів найстаршого університету Литви, які професійно допомагали гостям в розв'язанні організаційних проблем.

Анастасія Церковна

Школа полонійних лідерів

Влітку член організації Житомирської обласної Спільноти поляків України Олеся Бондарчук, авторка тексту, отримала практичні знання з польської мови, взявши участь у проекті «Школа полонійних лідерів локальних».

Представники різних польських організацій з Житомирської області взяли участь у проекті «Szkoła Polonijnych Liderów Lokalnych», що реалізує організація «Sempre a Frente» за сприяння Міністерства закордонних справ Польщі. Він передбачає три етапи, за результатами яких учасники зможуть втілити в життя власні проекти в Житомирі.

Олеся Бондарчук проходила стажування в організації «Centrum Wolontariatu w Lublinie». Решта учасників мали змогу співпрацювати з іншими організаціями, такими як: «Fundacja kultury duchowej pogranicza», «Fundacja herstory», «Stowarzyszenie Homo Faber», «Fundacja Rozwoju Wolontariatu».

Заключний етап проекту полягає на практиці: побачити як реалізують проекти польські організації і використати цінні ідеї, досвід у власних проектах. Се-

Uczestnicy „Szkoły Polonijnych Liderów Lokalnych”
Учасники «Школи полонійних лідерів локальних»

ред організацій, в яких проходять стажування житомиряни, є організації, які допомагають безхатченкам, людям з особливими потребами, дітям, біженцям, захищають права жінок, проводять різноманітні інтеграційні та міжнародні проекти, займаються популяризацією

і розвитком культури тощо.

Усі учасники отримали не лише знання з польської мови, а й гарний досвід в реалізації соціальних, навчальних та наукових проектів.

Олеся Бондарчук

Ponad 1000 zawodników uczestniczyło w XV Igrzyskach Polonijnych

Jak co roku latem, 2 lipca, młodzież polonijna głównie z Europy Wschodniej – Litwy, Białorusi, Rosji, Ukrainy, Estonii i Rumunii, spotkała się wspólnie w Ojczyźnie przodków, na polskiej ziemi, w gościnnej Łomży. Tegoroczne Igrzyska Polonijne Młodzieży Szkolnej im. Jana Stypuły były szczególne: obchodzono 15. rocznicę ich powstania.

Do miasta nad Narwią przyjechało ponad 1000 sportowców: 627 osób z zagranicy, pozostali to byli uczniowie szkół polskich.

Rywalizowano w 11 dyscyplinach. Ukrainę reprezentowali sportowcy z obwodu żytomierskiego. Z Korostenia przyjechała drużyna siatkarska dziewcząt, z Berdyczowa zespół minikoszykówki chłopcy, z Żytomierza – pływacy i drużyna piłki nożnej.

Każdy rodzaj sportu niesie ze sobą bogactwo ducha. Wielki Polak Jan Paweł II, przemawiając do sportowców w Elblągu w 1999 roku, powiedział:

– Zachęcam was młodzi sportowcy, abyście żyli zgodnie z hierarchią wartości, abyście w życiu byli zawsze ludźmi prawymi, uczciwymi i równoważonymi, którzy budzą zaufanie i nadzieję.

Igrzyska odbyły się w ramach obchodów Dni Łomży. Organizuje je Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”, przy udziale m.in. Urzędu Miasta. Tegoroczna impreza była jubileuszowa i pięknie wpisała się w dwudziestopięciolecie powstania „Wspólnoty Polskiej”.

– Igrzyska to nie tylko sport, ale także integracja. Misją naszego Stowarzyszenia jest łączenie rodaków z zagranicy z Polską, to staramy się robić. Podczas tych kilku dni odbywały się spotkania integracyjne młodzieży, było ognisko, wspólne zabawy, wycieczki – podsumowała Hanka Gałązka, prezes oddziału Stowarzyszenia w Łomży.

– Jesteśmy dumni z tej imprezy, która cieszy się uznaniem w całym kraju – mówił prezydent Łomży Mariusz Chrzanowski. – Chciałbym pogratulować zdobywcom medali, a także podziękować wszystkim uczestnikom za przyjazd. Miło było spotkać te wszystkie uśmiechnięte, radosne twarze na łomżyńskich ulicach. Mam nadzieję, że pobyt w naszym mieście będziecie wspominać w samych superlatywach i wróćcie tu w kolejnych latach – dodał.

Opracowanie redakcji

Ukrainę reprezentowali sportowcy z obwodu żytomierskiego
Україну репрезентували спортсмени з Житомирської області

Z Korostenia przyjechała drużyna siatkarska dziewcząt
З коростеня приїхала жіноча команда з волейболу

Uczestnicy oraz organizatorzy projektu „Viva Polonia” w Krzyżowej na Dolnym Śląsku
Учасники та організатори проекту „Віва Полонія” в місті Крижова (Польща)

Wszyscy Polacy to jedna rodzina

W dniach 15-22 sierpnia w miejscowości Krzyżowa w Polsce pod hasłem „Viva Polonia” odbył się letni obóz młodzieżowy zorganizowany przez Fundację „Krzyżowa” dla Porozumienia Europejskiego. Na Dolny Śląsk zawitała młodzież z Łotwy, Ukrainy, Białorusi, Węgier i Polski. Ukrainę reprezentowali członkowie Związku Polaków z Winnicy i Żytomierza.

Celem projektu jest zapoznanie młodych ludzi polskiego pochodzenia z wartościami europejskimi, rozwijanie u nich tzw. kompetencji miękkich oraz postaw otwartości na inność, m.in. na nowe przyjaźnie z mieszkańcami innych krajów, integrację z nimi, nawiązywanie kontaktów. Zajęcia odbywały się pod kierunkiem Daniela Bodyła w siedzibie fundacji w Krzyżowej.

Przez tydzień młodzież na rozmaitych zajęciach i warsztatach odkrywała w sobie umiejętności lidera, zdolność kreatywnego myślenia, a także przełamywała barierę językową. Ćwiczenia oraz zabawy pomogły uczestnikom lepiej poznać siebie i innych, otworzyć się na nowe opinie

i punkty widzenia. Warsztaty dotyczyły również tożsamości narodowej i stereotypów.

Każda grupa przedstawiła kulturę swojego kraju podczas jednego z wieczorów integracyjnych. Młodzież poznała ciekawostki każdej miejscowości oraz piosenki z poszczególnych regionów. Najważniejszym momentem obozu w opinii uczestników było ognisko. Mogli przy nim zasiąść razem niczym jedna wielka wspólna rodzina, zaśpiewać piosenki i zjeść kielbaski.

Językiem spotkania był język polski. Uczestnicy podczas rozmów i pracy w grupach czy gier i zabaw posługiwali się wyłącznie polskim. Młodzież polonijna z Ukrainy oraz Łotwy uczy się języka w szkole, natomiast młodzież białoruska i węgierska nauczyła się go od rodziców albo na kursach językowych czy indywidualnie. To dowód na to, że polskie tradycje, kultura i język wciąż są żywe poza granicami Polski.

Organizatorzy stworzyli możliwość doskonalenia języka i lepszego poznania siebie, a także udostępnili narzędzia, dzięki którym młodzież spróbowała swoich umiejętności kulinarnych, sportowych

i pisarskich. Dziewczęta z Ukrainy upiekły ciasto, a koledzy z warsztatów historycznych poznawali historię Kręgu z Krzyżowej – tajnej grupy, która działała przeciwko nazistom podczas II wojny światowej.

Młodzież równie aktywnie spędzała czas wolny: były wycieczki do Domu na Wzgórzu w Krzyżowej, do Wrocławia i Świdnicy, był koncert muzyki klasycznej w ramach projektu Krzyżowa-Music, na którym wykonywano utwory wybitnych kompozytorów, takich jak Mozart, Beethoven czy Schubert.

Młodzież uczestnicząca w obozie jest bardzo wdzięczna za dobrze spędzony czas, kucharkom za pyszne jedzenie (niezapomniane frytki – marzenie!), opiekunom za to, że pozwolili rozmawiać w czasie ciszy nocnej. A najbardziej chcielibyśmy podziękować panu Danielowi Bodyłowi za zorganizowanie i przeprowadzenie projektu, ciekawe gry i czas spędzony z nami.

Grupa z warsztatów pisarskich:
Andrzej Pawlyszyn, Ukraina
Linda Sofija Miczune, Łotwa
Tomasz Długosz, Polska

W tym roku młodzi ludzie odwiedzili stolicę Czech Pragę
Цього року молодь відвідала столицю Чехії Прагу

POLONICUS

7 sierpnia zakończył się VII Złot Młodzieży Polonijnej POLONICUS. Na to cykliczne spotkanie zjeżdżają się młodzi ludzie polskiego pochodzenia z całego świata. W tym roku w zlocie uczestniczyło 110 osób z Ukrainy, Rosji, Niemiec, Włoch, Francji, Irlandii oraz Polski. Spędzali czas we Wrocławiu, Starym Gieraltowie na Dolnym Śląsku i jego okolicach. W projekcie brała udział także polska młodzież z Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie.

Stałym elementem zlotu jest nauka języka polskie-

go, poznawanie polskiej kultury i historii. Wszystkie zajęcia są przygotowane i przeprowadzone w sposób niekonwencjonalny i interesujący. Na uczestników zawsze czeka mnóstwo zajęć twórczych i sportowych oraz wycieczek. W tym roku młodzi ludzie zwiedzili twierdzę w Kłodzku, Jaskinię Niedźwiedzia w Masywie Śnieżnika oraz stolicę Czech Pragę. Dodatkowo śpiewali polskie piosenki, jeździli konno, strzelali z wiatrówki i poznawali sztuki walki.

Na zlocie spotyka się młodzież polskiego pochodzenia mieszkająca w różnych krajach. Wszyscy poznają siebie nawzajem i kultury państw, w których żyją, nawiązują przyjaźnie. Udział w spotkaniu to również dobry czas dla liderów – przed-

POLONICUS 2015

7 sierpnia завершился VII Зліт полонійної молоді POLONICUS. Зліт є циклічним заходом, на якому зустрічається молодь польсько-го походження з усього світу. У цьому році учасниками були 110 молодих людей з України, Росії, Німеччини, Італії, Франції, Ірландії та Польщі. Молодь провела час у Вроцлаві, Старому Геральтові на Дольній Сілезії та околицях. Польська молодь з Житомирської обласної Спілки поляків України взяла участь у проєкті.

Постійним елементом Злету є вивчення польської мови, знайомство з польською культурою та історією. Всі заняття готуються і проводяться в незвичний і цікавий спосіб. На учасників завжди чекає багато творчих і спортивних занять й екскурсій. Цього року молодь відвідала фортецю в Клодзко, Ведмежу Печеру та столицю Чехії Прагу. Додатково учасники співали польські

пісні, їздили верхи, стріляли з гвинтівки та вивчали прийоми самооборони.

Підчас Злету зустрічається польська молодь з різних країн. Всі знайомляться між собою і з культурами країн, в яких проживають, стають друзями. Цей проєкт – це також хороший час для лідерів – представників польських осередків з цілого світу: розмови та обмін досвідом збагачують їхню роботу протягом шкільного року.

Спеціальними гостями Злету POLONICUS були солдати 22. Карпатського Батальйону Гірської Піхоти та прикордонників з Клодзко. Завдяки ним молоді люди дізналися про історію цих служб і тонкощі їхньої роботи. Цьогорічний Зліт відбувся під гонорарним патронатом Маршалка Дольносілезького воеводства. Полонійний портал «Добра Польська Школа» став медіа-патронатом проєкту. Зліт полонійної молоді організовується щороку Вроцлавською фундацією європейської освіти та Міжнародної співпраці ФРЕЯ, яка сприяє розвитку дітей і молоді.

2015

stawiciele środowisk polskich z całego świata: rozmowy i wymiana doświadczeń wzbogacają ich pracę podczas roku szkolnego.

Gośćmi specjalnymi Zlotu POLONICUS byli żołnierze z 22 Karpackiego Batalionu Piechoty Górskiej oraz funkcjonariusze Straży Granicznej z Kłodzka. Dzięki nim młodzież zapoznała się z historią tych jednostek oraz tajemnicami ich pracy.

Tegoroczny zlot objęty był patronatem honorowym marszałka Województwa Dolnośląskiego Cezarego Przybylskiego, patronat medialny zaś sprawował polonijny portal „Dobra Polska Szkoła”. Zlot Młodzieży Polonijnej organizowany jest co roku w lecie przez Wrocławską Fundację Edukacji Europejskiej i Współpracy Międzynarodowej FREYA, działającą na rzecz dzieci i młodzieży.

www.freya.org.pl

Na uczestników zawsze czeka mnóstwo zajęć sportowych, w tym łucznictwo. Na uczestników zawsze czeka dużo sportowych zajęć, w tym strzelanie z łuku.

Dwutygodniowy pobyt grupy młodych żytomierzan przebiegał pod hasłem „Edukacyjno-krajoznawcze lato z Polską w Krakowie”
Двотижневе перебування групи молодих житомир'ян пройшло під гаслом „Освятньо-крайознавче літо з Польщею в Кракові”

Lato z Polską w Krakowie

Od 15 do 28 lipca na zaproszenie Krakowskiego Oddziału Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” grupa dzieci polskiego pochodzenia reprezentujących Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie miała zaszczyt brać udział w kolejnej edycji akcji „Lato w Polsce”. W tym roku pobyt Kresowian dofinansowało Województwo Małopolskie i MEN.

Dwutygodniowy pobyt grupy młodych żytomierzan przebiegał pod hasłem „Edukacyjno-krajoznawcze lato z Polską w Krakowie”. Dzieci poznawały kulturę i tradycje województwa małopolskiego. Codziennie odbywały wycieczki po Krakowie i okolicach.

Dzieci zwiedziły Kopalnię Soli „Wieliczka”, Kalwarię Zebrzydowską i Wadowice. W Krakowie obejrzały Zamek Królewski na Wawelu, kościół Mariacki, Kazimierz, kościół na Skałce, kościół Bożego Ciała. Były w Muzeum Etnograficznym, Muzeum Inżynierii Miejskiej, Muzeum Armii Krajowej i Muzeum Lotnictwa.

Żytomierzanie poznali historię najstarszej uczelni w Polsce – Uniwersytetu Jagiellońskiego i jego najsławniejszych budynków: Collegium Novum i Collegium Maius, szlak Jana Pawła II, odwiedzili Sanktuarium Miłosierdzia Bożego w Łagiewnikach. Jako podsumowanie wiadomości zdobytych podczas wycieczek został przeprowadzony quiz wiedzy o Krakowie i jego okolicach.

Podczas pobytu codziennie odbywały się wspólne zajęcia językowe i sportowe. Organizatorzy przygotowali Dzień Sportu, w którym dzieci współzawodniczyły ze sobą w różnych dyscyplinach i konkurencjach, konkursy plastyczne i muzyczne.

Podczas uroczystego spotkania z przedstawicielami Krakowskiego Oddziału Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” i Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego grupa dzieci z Żytomierszczyzny zaprezentowała swoje talenty artystyczne w specjalnie przygotowanym programie.

Dzieci zwiedziły Muzeum Lotnictwa
Діти відвідали Музей авіації

Uczestnicy pobytu podzielili się swoimi wrażeniami:

„Kraków, Stare Miasto, jego historia jest ekscytująca. Najbardziej mi się spodobał Rynek Główny. Cudowny jest kościół Mariacki, który przyciąga tysiące turystów”.

Anastazja

„Byliśmy w jednym z najslawniejszych zabytków Europy – na Zamku Królewskim na Wawelu. Tu odbywała się koronacja królów polskich i pochowano wielkich bohaterów polskich”.

Wiktoria

„Bardzo spodobała mi się wycieczka do Kopalni Soli „Wieliczka”, znajduje się tam niesamowity kościół podziemny. Jest też piękne słone jezioro i wszystkie ściany są słone”.

Oleksandr

„Jestem bardzo zadowolony, że brałem udział w akcji »Lato z Polską w Krakowie«. Najbardziej spodobało mi się uczestnictwo w zawodach sportowych. W trakcie pobytu była możliwość współzawodnictwa z uczestnikami z różnych krajów. Zdobyłem 1 miejsce, ponieważ gram w tenisa w sekcji sportowej. Do tego poznałem wiele nowych osób i te przyjaźnie trwają do dzisiaj”.

Ilja

„Najbardziej spodobała mi się wycieczka do Kalwarii Zebrzydowskiej i Wadowic. Kiedy słuchałam o życiu papieża Jana Pawła II, byłam dumna, że ten człowiek pochodzi z Polski, a kiedy słyszałam w muzeum ostatnie bicie jego serca, łzy popłynęły mi z oczu. Przywiozłam dużo pamiątek z Kalwarii”.

Darina

Na ręce Pana Marszałka Województwa Małopolskiego i Wszystkich Pracowników Krakowskiego Oddziału Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” składamy serdeczne podziękowania za możliwość przeżycia tych niezapomnianych chwil, które zakiełkowały w sercach dziecięcych wielką radością i prawdziwą przyjaźnią, a program edukacyjno-krajoznawczy wzbogacił ich wiedzę o kulturze i tradycjach województwa małopolskiego.

Wiktoria Wachowska

Kazimierz Wielki „zastał Polskę drewnianą, a zostawił murowaną”, rozbudował Wawel
Казімеж Великий „застав Польщу дерев'яною, а зробив цегляною”, розбудовав
Вавель

Kultura Polski piastowskiej

Panowanie w Polsce Piastów datowane od 960 do 1370 roku oznaczało modernizację kraju, zakorzenienie go w chrześcijańskiej Europie i integrację z głównym nurtem kultury zachodnioeuropejskiej.

Państwo polskie pojawiło się w Europie w połowie X wieku. Utworzył je książę Mieszko I, władca jednego z plemion słowiańskich Polan, zamieszkujących okolice dzisiejszego Poznania. Od nazwy tego plemienia pochodzi również nazwa państwa – Polska. Tworząc swoje państwo ze stolicą w Gnieźnie, Mieszko I zjednoczył kilka sąsiadujących ze sobą plemion posługujących się tym samym językiem i zachowujących te same zwyczaje. Zjednoczenie to miało na celu przede wszystkim skuteczniejszą obronę przed licznymi najazdami plemion germańskich. W tym celu również Mieszko I zawarł sojusz z Czechami, żeniąc się z księżniczką czeską Dobrawą. Idąc za przykładem Czech i innych ludów słowiańskich, Mieszko I ochrzcił w 966 roku swoje młode państwo i tę datę przyjmuje się za początek państwa polskiego.

Przyjęcie chrztu przez Polskę za pośrednictwem Czech było ważnym wydarzeniem politycznym i kulturowym. Wraz z przyjęciem chrześcijaństwa Polska znalazła się w obrębie kultury zachodnioeuropejskiej i na chrześcijańskich podstawach zaczęła budować własną kulturę. Tworzyło ją przede wszystkim duchowieństwo – ówczesna elita intelektualna chrześcijańskiej Europy. Duchowni byli ludźmi wykształconymi, którzy formowali nowy ład społeczny i prawny. Otwierali kancelarie,

spisywali dokumenty i książki. Wprowadzili także do polskiej kultury łacinę, która była wówczas językiem międzynarodowym i prawdziwym oknem na świat. Nade wszystko jednak duchowieństwo kształtowało nowe postawy ludzkie oparte na Dekalogu.

Przyjęcie chrześcijaństwa było bowiem nie tylko zmianą religii pogańskiej na chrześcijańską. Przyniosło zmianę całej cywilizacji we wszystkich jej dziedzinach: w edukacji, moralności, obyczajach, w życiu rodzinnym i społecznym. Chrześcijańska zasada, że wiara musi nieść praktyczne konsekwencje, oraz chrześcijańskie normy etyczne, przypisujące człowiekowi wielką wartość, broniły ludzkiego życia, jego godności, wolności i sprawiedliwości. Tym samym sprzyjały kształ-

waniu się życia społecznego opartego na tych zasadach. Dlatego chrześcijaństwo nie akceptowało zniewolenia i zabijania. Uznawało godność kobiety i zapoczątkowało działalność charytatywną. Stało się również inspiracją dla twórców i artystów.

Rycerstwo w średniowieczu było, podobnie jak duchowieństwo, grupą społeczną kulturotwórczą. Zdrada była największym grzechem średniowiecznego rycerza. Wykluczała go z ówczesnej elity społecznej, skazywała na potępienie. Wierność natomiast była jego największą zaletą. Rycerz był wierny Bogu, królowi, ojczyźnie, damie serca, a przede wszystkim wierny danemu słowu. Nie bez powodu pojawiło się w języku polskim funkcjonujące do dzisiaj powiedzenie „Polegać na kimś jak na Zawiszy” [odnosi się ono do człowieka, który dotrzymuje słowa. Występujący w powiedzeniu Zawisza to Zawisza Czarny z Grabowa, bohater bitwy pod Grunwaldem, który przeszedł do historii jako człowiek prawy, wiernie służący królowi, broniący wiary aż do śmierci – red.]

Średniowieczny kodeks rycerski stał się w Polsce podstawą wszystkich późniejszych zasad obowiązujących w wojsku i wprowadził pojęcie honoru – wartości, którą Polacy zawsze cenili wyżej niż życie.

Wraz z pierwszymi kościołami i klasztorami pojawiły się w Polsce pierwsze szkoły. Od XIII wieku zaczyna się w Polsce piśmiennictwo w języku polskim. Jest rzeczą znaną, że najstarszy polski tekst literacki „Bogurodzica” jest modlitwą skierowaną do Matki Boskiej. Świadczy to o tym, że kult maryjny, który jest cechą naszej tożsamości narodowej i naszej kultury religijnej, towarzyszy nam od zarania dziejów. Niemal od początku naszej historii towarzyszy nam również cudowny obraz Matki Boskiej Częstochowskiej. Historia Jasnej Góry zaczyna się w 1382 roku, kiedy jeden z książąt śląskich, Władysław Opolczyk, przywoził z wyprawy wojennej na Ruś ikonę Matki Boskiej i umieścił ją w ufundowanym przez siebie klasztorze oo. paulinów na Jasnej Górze w Częstochowie. Od tej chwili historia tego obrazu będzie ściśle związana z historią naszego narodu. Jasna Góra była zawsze sercem Polski, nawet wtedy, gdy tej Polski na mapie Europy nie było.

Okres panowania dwóch ostatnich królów z dynastii Piastów, Władysława Łokietka i Kazimierza Wielkiego (1320-1370) to czasy największego rozkwitu kultury polskiej w średniowieczu. Odrodzenie państwa polskiego przez Władysława Łokietka po okresie rozbicia dzielnicowego przyspieszyło przede wszystkim rozwój świadomości narodowej na ziemiach polskich. Ważną rolę odegrał przy tym rozwój języka polskiego i wzrost jego znaczenia. Władze kościelne i państwowe popierały

**■ Założycielem i fundatorem Akademii Krakowskiej był Kazimierz Wielki (w 1364 roku)
Засновником і фундатором в 1364 році Краківської Академії був Казімеж Великий**

rozwój polszczyzny, nakazując posługiwanie się językiem polskim w elementarnej nauce religii, a także w kazaniach, modlitwach i pieśniach kościelnych. W tym celu przetłumaczono w XIV wieku na język polski psalmy biblijne. Coraz więcej tekstów literackich pisano po polsku. W XIV wieku pod wpływem kultury zachodnioeuropejskiej zaczęło się rozwijać życie artystyczne. Pojawiły się pierwsze formy teatralne. W kościołach i klasztorach przygotowywano z okazji świąt kościelnych widowiska o tematyce religijnej.

Na uwagę zasługuje również troska ostatnich Piastów o rozwój nauki. Jej wyrazem było między innymi utworzenie w 1364 roku Akademii Krakowskiej, pierwszej w Polsce wyższej uczelni i jednej z pierwszych w Europie. Założycielem i fundatorem szkoły był Kazimierz Wielki, król, którego potomni nie bez powodu nazywali „Wielkim”. Zasłużył na to miano nie tylko jako twórca Akademii Krakowskiej, ale także jako troskliwy opiekun chłopów i inicjator nowoczesnego budownictwa w Polsce. Historycy mówią o nim, że „za-

stał Polskę drewnianą, a zostawił murywaną”. Kazimierz Wielki bowiem w trosce o bezpieczeństwo kraju kazał przebudować wszystkie drewniane konstrukcje i umocnienia na murowane. Za jego czasów nastąpił rozkwit budownictwa sakralnego i świeckiego według najnowszych wzorów w architekturze zachodnioeuropejskiej. Wznoszone w tym czasie zamki i kościoły miały cechy stylu gotyckiego. Do najcenniejszych zabytków architektury gotyckiej w Polsce należą między innymi: kościół Mariacki w Krakowie i zamek krzyżacki w Malborku. Strzeliste wieże gotyckich kościołów stały się w II połowie XIV wieku nieodłącznym elementem polskiego krajobrazu i znakiem, że średniowiecze osiągnęło w Polsce swoje apogeum.

Bezpłodna śmierć Kazimierza Wielkiego w 1370 roku zamknęła pewien rozdział w historii Polski i stanowiła zapowiedź nowych czasów i nowej epoki.

Alicja Omiotek „Wielką rzeczą być Polakiem...”

Obchody Jubileuszu 50. urodzin arcybiskupa Piotra Malczuka

W katedrze św. Aleksandra w Kijowie miała miejsce bardzo podniosła uroczystość. 18 lipca ordynariusz diecezji kijowsko-żytomierskiej arcybiskup Piotr Malczuk dziękował Bogu za 50 lat życia. Z tej okazji odprawiona została uroczysta liturgia mszy św., w której wzięli udział liczni dostojni goście z Ukrainy i z zagranicy.

Z Łotwy przyjechał do Dostojnego Jubilatą arcybiskup Rygi Zbigniew Stankiewicz. Warto przypomnieć, że w czasach komunistycznych w ZSRS istniały tylko dwa seminaria duchowne, jedno na Litwie i jedno na Łotwie, w Rydze. Właśnie w ryskim seminarium ks. arcybiskup podjął naukę jako kleryk przygotowując się do kapłaństwa.

Serdeczne życzenia złożyli Jubilatowi dyplomaci polscy: wiceambasador RP Dariusz Górczyński, poseł na Sejm RP Jan Niemcewicz, kierownik Konsulatu RP w Kijowie Rafał Wolski i były konsul generalny RP w Winnicy Krzysztof Świderek.

Na uroczystości jubileuszowe przybyli także przedstawiciele episkopatu Ukrainy: ordynariusz kamieniecko-podolski bp Leon Dubrawski, ordynariusz łucki bp Witalij Skomarowski, bp Jan Purwiński z Żytomierza, a także bp Radosław Zmitrowycz i bp Leon Mały.

List gratulacyjny z życzeniami od przewodniczącego Żytomierskiej Obwodowej Administracji Państwowej Sergieja Maszkowskiego przekazał Oleksandr Pywowski. Podziękowania od pełniącej obowiązki prezydenta Żytomierza wręczyła Wiktoria Laskowska-Szczur. Prezes ŻOZPU złożyła również serdeczne życzenia w imieniu całej społeczności polskiej na Żytomierszczyźnie.

Wśród gości nie zabrakło kapłanów rzymskokatolickich z diecezji odeskosymferopolskiej, w której Dostojny Jubilat służył przez trzy lata. Przybyli również bracia z zakonu franciszkańskiego, a także siostry zakonne z różnych kongregacji, wierni – przedstawiciele laikatów, członkowie korpusu dyplomatycznego i władz lokalnych. Oprócz nich w uroczystościach w Worzeli wzięło udział ponad 40 księży z rodzimej diecezji kijowsko-żytomierskiej.

Miłym zaskoczeniem była wizyta kardynała Lubomyra Huzara. Niestety, ks. Kardynał nie mógł uczestniczyć w całej liturgii mszy świętej, tylko na początku uroczystości zwrócił się z życzeniami do Jubilatą. Były to słowa wdzięczności Bogu za dar życia i posługi biskupa Piotra. Hierarcha Kościoła katolickiego wyraził

Ordynariusz kamieniecko-podolski bp Leon Dubrawski złożył życzenia Jubilatowi
Ординарій Камінецько-Подільський єпископ Леон Дубравський привітав Ювіляра

rarcha Kościoła katolickiego wyraził słowa wdzięczności w imieniu wszystkich tych, którym arcybiskup Piotr służy swoim powołaniem i życzył Dostojnemu Jubilatowi spełnienia powierzonej mu misji dla chwały Bożej, a ludziom na pożytek. Mszy świętej w katedrze kijowskiej przewodniczył sam biskup Piotr, modląc się za wszystkich ludzi spotkanych na swojej życiowej drodze.

Kazanie wygłosił biskup Jan Purwiński, snując refleksje na temat różnych momentów z życia bpa Piotra. Podkreślił, że Jubilat może śmiało do siebie odnieść słowa: „Chrystus jest źródłem wszelkiego dobra. Prowadził mnie przez cały czas. Prowadzi mnie także dzisiaj”. Biskup Jan powiedział, że XXI wiek potrzebuje pasterzy, którzy wskażą prawdziwą drogę do Królestwa Niebieskiego. Ważnym zadaniem nie tylko dla pasterzy, ale również dla wiernych XXI wieku jest „być przyjacielem Boga” na co dzień.

– Stanie się to, jeśli przyjmimy Chrystusa całym sercem – powiedział biskup Jan. Natomiast program życia chrześcijańskiego znaleźć można w Kazaniu na Górze.

Po zakończeniu mszy świętej każdy mógł podejść do Jubilatą i osobiście złożyć mu życzenia. W imieniu kapłanów ser-

deczne gratulacje złożył swojemu ordynariuszowi proboszcz parafii katedralnej św. Zofii w Żytomierzu – ks. kanonik Wiktor Makowski. Podziękował mu za poświęcenie, troskę pasterską i świadectwo wiary.

Ze słowami wdzięczności do abp. Malczuka zwrócił się gość z Łotwy, abp Zbigniew Stankiewicz, który zaznaczył, że abp Piotr ma wyjątkowy dar głoszenia Słowa Bożego. Arcybiskup Rygi wyraził życzenie, aby każde słowo Jubilatą było inspirowane przez Ducha Świętego i otwarło wiele ludzkich serc.

Z kolei biskup Leon Mały, wręczając w podarunku książkę „Żywoty Świętych Pańskich”, dodał żartobliwie: „Książka ma 1295 stron. To wystarczająco dużo, aby ją studiować przez kolejne 50 lat”.

Do Jubilatą podchodziły siostry ze zgromadzeń zakonnych, dyplomaci i przedstawiciele władz lokalnych, grup oraz wspólnot parafialnych.

Na koniec abp Piotr podziękował wszystkim obecnym za przybycie, za wspólne wraz z Nim radosne świętowanie urodzin. Podsumowując powiedział, że każdy okres życia wart jest tego, by za niego nieustannie chwalić Stwórcę.

Wiceambasador RP Dariusz Górczyński, poseł na Sejm RP Jan Niemcewicz, prezes ŻOZPU Wiktoria Laskowska-Szczur, kierownik Konsulatu RP w Kijowie Rafał Wolski i były konsul generalny RP w Winnicy Krzysztof Świderek

Uroczystości odpustowe w Berdyczowie

Członkowie ŻOZPU razem z ks. kanonikiem Wiktorem Makowskim i bp Janem Purwińskim

Prezes Wiktoria Laskowska-Szczur wręcza podziękowania uczestnikom akcji „Mogile pradiada ocal od zapomnienia”

XVII Światowe Letnie Igrzyska Polonijne – Śląsk 2015, 2-9 sierpnia 2015.